

สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ปรเมศวร์ นิ่มมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**STATE AND GUIDELINES FOR DEVELOPING TEACHERS
ACCORDING TO TEACHER'S PROFESSIONAL STANDARD
IN SCHOOLS UNDER BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

Paramech Nimma

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in
Educational Administration**

June 2019

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายปรเมศวร์ นิมมา
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริฉวี จุโทปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ดร.พัชนี กุลฑานันท์)
คณบดีคณะครุศาสตร์
วันที่..... 23 มิ.ย. 2562

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่..... 23 มิ.ย. 2562

ชื่อเรื่อง	สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	ปรเมศวร์ นิ่มมา		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์ ดร.ศิราณี จุโฑปะมา	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 335 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยใช้การสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายบุคคล โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือ โรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์จำนวนทั้งสิ้น 24 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานต่ำสุดคือ ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษาซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ให้ครูมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชน มีการวางแผน

กำหนดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้การมีส่วนร่วมกัน
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียน และชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ส่วนในด้านการสร้างโอกาสใน
การเรียนรู้ ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษา เทคนิคการสอนนวัตกรรมใหม่ ๆ
ทันสมัยและวิจัยในชั้นเรียนต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้มีบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่
ทันสมัยให้กับครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทันสมัยในลักษณะบูรณาการ
โดยสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหา และหาหนทางในการแก้ไขปัญห
อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้ครูสามารถจัดการเรียนที่ยืดหยุ่นและผู้เรียนสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหา
ในชีวิตประจำวันได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	State and Guidelines for Developing Teachers according to Teacher's Professional Standard in Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1		
AUTHOR	Paramech Nimma		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr.Somsak Jeewattana	Major Advisor	
	Associate Professor Dr.Siranee Chutopama	Co - Advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2019

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the state of teachers performance according to professional standard criteria; 2) to compare the state of teachers performance according to professional standard criteria classified by school size; and 3) to propose the teachers development guidelines according to professional standard. The research was divided into 2 phases. The first phase was to study the state of teachers performance according to professional standard by using questionnaire as a research tool. The samples were 335 teachers working for schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 which were selected by stratified sampling method. The second phase was to study the teachers development guidelines according to professional standard. The data were collected by interviewing 24 samples which composed of school directors, deputy directors, and teachers from Academic and Personnel Departments. Purposive sampling method was used to select the samples from schools that won the Royal Awards or the Outstanding Awards at Education Service Area Level.

The results of this study were as follows:

1. Overall state of teachers performance according to professional standard was at a high level. An aspect with the highest mean score was learner quality development, followed by self-development, and building learning opportunity. An aspect with the lowest mean score was cooperation with others in school's work.

2. In terms of comparing the state of teachers performance according to professional standard criteria classified by school size, it was found that small, medium, and large schools had different performance according to professional standard with a statistical significance level of 0.05. The school size with the highest level of performance according to professional standard criteria was large schools, followed by medium and small schools.

3. Teachers development guidelines according to professional standard were as follows: For the cooperation with others in school's work, school administrators should formulate policies to enable teachers' participation in community activities and mutual cooperation. Plans should be set as guidelines for developing the cooperation between schools and communities. The participation principle should be applied to develop school curriculums, learners, and communities. For building learning opportunity, teachers should prepare information system about education, instructional techniques, new and modern innovations and research in various classes. Moreover, modern information sources should be promoted for teachers' ability to organize modern teaching activities in an integrated manner by creating situations and role play, allowing learners to encounter problems and determine creative solutions.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิราณี จุโทปะมา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่อง ตั้งแต่แรกจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวก ในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ เสียสละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่อง แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ขอขอบคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตอบแบบสอบถาม งานวิจัย ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และการสัมภาษณ์ที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้

ปรเมศวร์ นิ่มมา

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การบริหารสถานศึกษา	10
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู	13
แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพัฒนาวิชาชีพครู	24
มาตรฐานการปฏิบัติงาน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	67
สมมติฐานของการวิจัย.....	67
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	86
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	87
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	92
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	93
หนังสือขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์.....	94
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	115

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 แบ่งตามอำเภอและขนาดโรงเรียน	45
4.1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	53
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้อ	54
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ....	55
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	57
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสร้าง โอกาสในการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	59
4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตาม มาตรฐานวิชาชีพ ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน โดยรวม.....	60
4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวม จำแนกตามขนาดของ โรงเรียนเป็นรายคู่.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครู ถือว่าเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องตลอดจนจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความจำเป็นต่อสังคม และเป็นอาชีพที่ช่วยสร้างสรรค์สรร โลงสังคมให้ไปในทิศทางที่ปรารถนา ฉะนั้นกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูงเช่นกัน ยิ่งสังคมยกย่องเคารพและไว้วางใจผู้ประกอบวิชาชีพครูมากเท่าใด ผู้ประกอบวิชาชีพครูก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเคารพเชื่อดี้อมากขึ้นเท่านั้น การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมและเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู (จิราวุฒ ก๊กใหญ่. 2561 : 1) ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นการกำหนดคุณภาพให้กับสังคมประการหนึ่งด้วย การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การศึกษาที่ดีมิใช่การทำให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ของระบบเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องเป็นการทำให้คนรู้เท่าทันความเจริญ มีหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และสามารถดำรงตนอยู่ใน โลกแห่งความเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการศึกษาจึงเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู ฉะนั้นคุณภาพของการศึกษาจะดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ โดยแท้จริงแล้ว ผู้เป็นครูต่างก็ทราบถึงภาระหน้าที่ของตน แต่ด้วยในการจัดระบบการศึกษาต้องทำไปในทิศทางเดียวกัน จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวดว่าด้วย ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 กล่าวว่าให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มี ความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ และมาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและ

จรรยาบรรณของวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งของรัฐและเอกชน โดยครูต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 32) โดยจุดมุ่งหมายเพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึง โอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงบัญญัติให้องค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเป็นคนมีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถจัดการศึกษา สร้าง พัฒนาคนในประเทศให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาทำหน้าที่กำกับ และดูแล รวมถึงกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของครู (อรรถพร จินะวัฒน์ และ รัตนา ดวงแก้ว. 2557 : 2)

การพัฒนาคนในสังคมจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาก่อน เพื่อให้คนมีความพร้อมทั้งทางวิชาการที่จะใช้ประกอบอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมซึ่งจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้ วิชาชีพทางการศึกษาจึงเป็นวิชาชีพของคนดี คนเก่งในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครูอันประกอบด้วย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์นับว่าเป็นกำลังสำคัญ เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการถ่ายทอด วิชาความรู้จัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านเพื่อให้สามารถตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างยั่งยืน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็ก เยาวชน และผู้เรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ด้วยความสำคัญของวิชาชีพดังกล่าว ครูจึงถือว่าเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องตลอดจนจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความจำเป็นต่อสังคม และเป็นอาชีพที่ช่วยสร้างสรรค์จร โลงสังคมให้ไปในทิศทางที่ปรารถนา ฉะนั้นกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูงเช่นกัน ยิ่งสังคมยกย่องเคารพและไว้วางใจผู้ประกอบวิชาชีพครูมากเท่าใด ผู้ประกอบวิชาชีพครูก็ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเคารพเชื่อถือมากขึ้นเท่านั้น การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมและเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(จิราวุธ กักใหญ่. 2561 : 1) ดังนั้นการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพจึงเปรียบเสมือนเป็นการกำหนดคุณภาพให้กับสังคมประการหนึ่งด้วย การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การศึกษาที่ดี มีโครงการทำให้คนเป็นทรัพยากรมนุษย์ของระบบเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องเป็นการทำให้คนรู้เท่าทันความเจริญ มีหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจและสามารถดำรงตนอยู่ในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการศึกษาจึงเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครู ฉะนั้นคุณภาพของการศึกษาจะดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ โดยแท้จริงแล้วผู้เป็นครูต่างก็ทราบถึงภาระหน้าที่ของตน แต่ด้วยในการจัดระบบการศึกษาต้องทำไปในทิศทางเดียวกันจึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 มาตรฐานคือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และได้เผยแพร่เกณฑ์ดังกล่าวไปยังครูและหน่วยงาน และการประเมินจึงไม่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามเกณฑ์เท่าที่ควร ในปี พ.ศ. 2547 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพจากเดิม 4 มาตรฐานเป็น 11 มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐานนี้มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมิน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูผลักดันจากคุณภาพภายในตัวครูเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐานนี้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อถือว่า เด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อสอนไปแล้วสามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และชื่นชมต่อความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐาน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คณะกรรมการอำนวยการของคุรุสภาจึงได้อนุมัติเกณฑ์มาตรฐานเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ 12 เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2544 ต่อมาคุรุสภาจึงได้ออกข้อบังคับที่เรียกว่า ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยหมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 11 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 12 มาตรฐานแต่ละมาตรฐาน

ปัญหาคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนในปัจจุบัน ล้วนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญเพราะครูเป็นผู้นำแนวคิดหรือนโยบายทางการศึกษาไปสู่ระดับปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าปัจจุบันครูไทยมีปัญหาหลักในสามด้าน คือเรื่องคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การมีหนี้สินส่วนตัว รวมถึงสภาวะการขาดแคลนครูสะสมโดยเฉพาะใน

สาขาที่สำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : 12) และจากผลการประเมินภายนอก สถานศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) พบว่า ครูร้อยละ 66 ไม่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดการจัดการความรู้ที่ดีและมีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2560 : 1)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของไทยตกต่ำลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อต้องนำเสนอแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรครูให้ครูทุกคนเชื่อมั่นในความเป็นครูที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานการทำงานในวิชาชีพ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางานบริหาร และพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคลากรครู ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพเป็นมาตรฐานกลางในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของบุคลากรครู และใช้ผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นตัวชี้วัด เมื่อครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วจะช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความมั่นคง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของสังคม รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และส่งผลต่อการพัฒนาของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงาน
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพของครูให้ดียิ่งขึ้น และเหมาะสมกับยุคสมัยที่กำลังเปลี่ยนแปลง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1. เนื้อหา

สภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จำนวน 4 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ทำการสรุปมาจาก มาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2558 : 1 - 25) ดังนี้

- ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเอง
- ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- ด้านที่ 3 การร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา
- ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสในการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน ได้แก่ ครูจำนวน 2,433 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน

3.1.1 ขนาดเล็ก

3.1.2 ขนาดกลาง

3.1.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายบุคคล โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น จำนวน 24 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในปัจจุบันของครูในโรงเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดกลุ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูของวาทินี มามู๋ (2558) ซึ่งได้ทำการศึกษาศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โดยนำข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จำนวนเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐาน มาจัดแบ่งกลุ่มใหม่ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ครูแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่ตนเอง เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอและพร้อมต่อการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ครูมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ และพัฒนาแผนการเรียนการสอน สื่อในการสอนให้มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รวมถึงมีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

1.3 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา หมายถึง การที่ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีและราบรื่น ทั้งกับบุคลากรในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกทั้งจากภาคเอกชน ภาครัฐบาลอื่น ๆ

1.4 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูรู้จักการปรับเปลี่ยนสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้กลายเป็นโอกาสในการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน เป็นแนวทางในการแก้ปัญหของครูอีกแบบหนึ่ง ที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา รวมถึงการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร

2. ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารงานทุกอย่างในโรงเรียน เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นต้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

3. รองผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารงานฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนตามที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมอบหมายให้ปฏิบัติงานและควบคุมดูแล โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง รองผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

4. ครูฝ่ายวิชาการ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านหลักสูตรต่าง ๆ การเรียนการสอน รวมทั้งการประกันคุณภาพการศึกษา โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ครูฝ่ายวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

5. ครูฝ่ายบุคคล หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ดูแล กำกับควบคุมการปฏิบัติงาน การบริหารงานบุคคล การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติราชการเสริมสร้างการมีวินัยและการรักษาวินัยรวมถึงการออกจากงานหรือออกจากราชการ ให้ดำเนินไปอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ครูฝ่ายบุคคลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

6. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ศิษย์เกิดความรู้ ความคิด และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคมในอนาคตได้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ครูที่

ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ที่ได้รับรางวัลมีผลงานดีเด่นในระดับเขตพื้นที่การศึกษาในด้านการสอนและการจัดการศึกษา

7. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดเกณฑ์ตามการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

- 7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนทั้งหมดไม่เกิน 120 คน
- 7.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ 121 - 300 คน
- 7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนทั้งหมด ตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

8. โรงเรียน หมายถึง สถานที่ของรัฐ ซึ่งทำหน้าที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง การจัดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาการปกครองที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระบบและกระจายอำนาจการจัดการศึกษา โดยในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอบ้านด่าน อำเภอท่าปายมาศ และอำเภอชำนิ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร ตลอดจนบทความทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลบนเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู
 - 2.1 ความหมายของครู
 - 2.2 ลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบของครู
 - 2.3 ลักษณะอันพึงประสงค์ของครู
3. แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 3.1 ความหมายของแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 3.2 ความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 3.3 หลักการและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู
4. มาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.1 ด้านการพัฒนาตนเอง
 - 4.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 4.3 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา
 - 4.4 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

ภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทย ในปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไข การปรับเปลี่ยนการแข่งขัน เพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคม ที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง และมีความ หลากหลายนั้น ต่างก็ส่งผลกระทบต่อวงวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการ ปรับเปลี่ยนบริบท และ โครงสร้างการบริหาร ของการบริหารจัดการ การศึกษา ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา หลักการ แนวคิดในการบริหารภาพรวมของการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความ เหมาะสม ในบทนี้จะได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมุมมองในการบริหาร สถานศึกษายิ่งขึ้นต่อไป

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร (2552 : 6) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในทุก ๆ ด้านของ ทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาและบุคลากร นับตั้งแต่ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกัน โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และ อาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของ สถานศึกษาที่ตั้งไว้

มนตรีพิชัย ทรงกิตติพิศาล (2552 : 33) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้อง ที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สุภัท ยมพุก (2558 : 1478) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายใน สถานศึกษาที่จะทำให้นักลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความ พึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

ฐิติวัฒน์ สมสุข (2561 : 2) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของ กลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรใน โรงเรียน อธิการบดี หรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัด

กิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหานักครุภัณฑ์ การสรรหานักครุภัณฑ์มาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้เรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งภารกิจและขอบข่ายงานในการบริหารสถานศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้าง การบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม หรือฝ่าย หรืองาน ตลอดจนกำหนด อำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 29) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษาไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ณ ระดับใด ระดับหนึ่ง อาจแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2559 : 15) ได้สรุปการกระจายอำนาจและ
 ขอบข่ายการบริหารและการจัดการศึกษา โดยให้ค้ำนึ่งถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่
 การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถรับผิดชอบดำเนินการตามขีด
 ความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับ
 เรื่องที่จะกระจายอำนาจ

3. ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา

4. ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา

5. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

6. มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษาให้มาก
 ที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

7. เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

8. เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

ภาคภูมิ ภูมาก (2555 : 2) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาแบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. การบริหารวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการ
 การเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา
 การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้
 ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ
 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด
 การศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรร
 งบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุ
 และสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหา
 และบรรจุแต่งตั้ง การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจาก
 ราชการ

4. การบริหารทั่วไป ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่าย
 การศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริม
 สนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และ
 สภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาใน
 ระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมกิจการนักเรียน
 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคคล ชุมชน
 องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่และ
 หน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน และงานบริการสาธารณะ

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าขอบข่ายของสถานศึกษา เป็นการกระจายอำนาจ
 การบริหารและการจัดการศึกษาจากทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความ
 รับผิดชอบการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิด
 ผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครู

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้สามารถ
 อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ
 การเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน และบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาดังกล่าวก็คือครู
 เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาโดยรอบให้เกิดในตัวผู้เรียน
 เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการนำไปสู่การมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
 ขึ้นรวมทั้งการดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงย่อม
 ต้องพึ่งพาอาศัยครูที่มีคุณภาพครูที่มีความเป็นครู

ความหมายของครู

คำว่า ครู หรือคุรุ ในภาษาไทย มาจากคำว่า คุรุชาตุ หรือ ครุชาตุ ซึ่งแปลความได้ว่าเป็นผู้ที่
 หนักในวิชาความรู้ในคุณธรรม และในภารกิจการทำงานรวมทั้งการทำหน้าที่ยกย่องเชิดชูศิษย์ของ
 ตนเอง จากผู้ที่ไม่รู้ให้กลายเป็นผู้รู้ ผู้ที่ไม่มีความสามารถให้มีความสามารถผู้ที่ไม่มีความคิดให้
 มีความคิด ผู้ที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมให้มีความเหมาะสม และจากผู้ที่ไม่พึงปรารถนาให้เป็น
 ผู้ที่พึงปรารถนา

สุทัศน์ ใจจิ่งหรีด (2555 : 1) ได้ให้คำนิยามของครูว่า หมายถึง ผู้อบรมสั่งสอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ ผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ของสังคม และประเทศชาติครูนับเป็นปูชนียบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการให้การศึกษาเรียนรู้ ทั้งใน ด้านวิชาการ และประสบการณ์ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ดูแลเอาใจใส่สั่งสอนอบรมให้เด็กได้พบกับแสงสว่างแห่งปัญญาอันจะเป็นหนทางในการประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองรวมทั้งการนำพา สังคมประเทศชาติก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองด้วยเห็นความสำคัญของครูดังกล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าสังคมไทยมีการเคารพบูชาครูจึงได้กำหนดให้มีวันครูขึ้น ในวันที่ 16 มกราคม ของทุกปีเพื่อ แสดงความกตัญญูคุณทวดที่ และให้ครูเป็นผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูในสังคม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556 : 65) ได้กล่าวว่า ครูหมายถึง บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัยขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐ และเอกชน

ทวีศักดิ์ ธรรมมา (2559 : 2) ได้กล่าวว่า ครู คือ ผู้ที่อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาโดย คำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ของสังคมและประเทศชาติ

จากแนวคิดและนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ครู หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถให้ คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนทั้งของรัฐและเอกชนมีหน้าที่หรือมี อาชีพในการสอนกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถ และเป้าหมายของ นักเรียนแต่ละคน และนอกจากการสอนแล้วครูยังเป็นผู้ยกระดับปัญญาคนมนุษย์ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี สอนในคุณงามความดีเพื่อเป็นแม่แบบให้เด็กได้ปฏิบัติตามทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ลักษณะของหน้าที่และความรับผิดชอบของครู

รัฐจวน อินทรกำแหง (2559 : 207) กล่าวว่าหน้าที่และความรับผิดชอบของครู หมายถึง กิจที่ครูต้องกระทำให้ได้ผลดีโดยสม่ำเสมอ การกระทำของครูเพื่อให้ผลดีได้นั้นต้องอาศัยพื้นฐานของ กฎระเบียบ แบบธรรมเนียม จริยธรรม จรรยาบรรณและคุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญด้วย อาจกล่าวได้ว่า ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครูที่สังคมคาดหวังเป็นภารกิจที่ สังคมมอบหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูกระทำ และเป็นพันธกิจผู้เป็นครูมอบให้กับสังคม หน้าที่ ความรับผิดชอบของครูในเชิงระเบียบการปฏิบัติงานอาจพิจารณาได้จากระเบียบปฏิบัติทางราชการ ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นและได้ประกาศใช้โดยหน่วยงานของราชการของรัฐ โดยระเบียบคุรุสภาว่าด้วย

จรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ประกาศจรรยาบรรณครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หรือระเบียบคุรุสภาว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยต่าง ๆ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556 : 15) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในเชิงระเบียบปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องสัมพันธ์ด้วยนั้น อาจแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อศิษย์ ต่อสถาบันวิชาชีพครูอื่น ได้แก่ เพื่อนครูและสถานศึกษา และหน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อสังคมอื่น ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน หน้าที่ความรับผิดชอบของครูในเชิงระเบียบปฏิบัติหรือกฎหมายกำหนดมีดังนี้

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูต่อศิษย์เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1.1 ตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่
- 1.2 อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
- 1.3 ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริตหรือเป็นภัยต่อศิษย์
- 1.4 สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
- 1.5 รักษาความลับของศิษย์
- 1.6 ครูต้องรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า
- 1.7 ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 1.8 ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ
- 1.9 ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์
- 1.10 ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

2. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูต่อสถาบันวิชาชีพครูเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองเพื่อนครูและสถานศึกษา

ในการประกอบวิชาชีพครูโดยทั่วไปจะเป็นการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้น ฉะนั้นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูจะต้องมีต่อตนเอง และเพื่อนร่วมงานทั้งในระดับผู้บังคับบัญชา และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาซึ่งอาจจะแยกแยะได้ดังนี้

2.1 ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูด้วยกันในทางสร้างสรรค์ เช่น การแนะนำแหล่งวิทยาการให้กัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาชีพซึ่งกันและกัน

2.2 รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่การงาน ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกคิดทำลายกันเกลียดซึ่งกันและกัน เต็มใจช่วยเหลือเมื่อเพื่อนครูขอความช่วยเหลือ เช่น เป็นวิทยากรให้แก่กัน ช่วยงานเวรหรืองานพิเศษซึ่งกันและกัน

2.3 ไม่แอบอ้างหรือนำผลงานทางวิชาการของเพื่อนครูมาเป็นของตนทั้งยังต้องช่วยเหลือให้เพื่อนครูอื่น ๆ ได้สร้างสรรค์งานวิชาการอย่างเต็มความสามารถด้วย

2.4 ประพฤติตนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และให้เกียรติซึ่งกันและกันไม่ว่าจะสังกัดหน่วยงานใด

2.5 ปฏิบัติตามระเบียบ และแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

2.6 รักษาชื่อเสียงของตนไม่ให้ขึ้นชื่อว่าประพฤติชั่ว ไม่กระทำการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์และชื่อเสียงของครู

2.7 ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

2.8 ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2.9 ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

3. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูต่อสังคมอันได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน หน้าที่ความรับผิดชอบของครูนั้นย่อมอยู่ที่ศิษย์เป็นเป้าหมายสำคัญ แต่การสร้างเสริมศิษย์นั้นยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างอื่นด้วยคือผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ครูจึงต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบต่อสถาบันทั้งสองนั้นด้วยซึ่งอาจแยกแยะ ได้ดังนี้

3.1 ครูต้องเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3.2 ครูต้องยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือและไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

3.3 ครูต้องให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองในการอบรมสั่งสอนศิษย์อย่างใกล้ชิด ตลอดจนการร่วมแก้ปัญหาของศิษย์ทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษาเล่าเรียน ความประพฤติ สุขภาพ พลานามัย ปัญหาทางจิตใจ ฯลฯ

3.4 ครูต้องให้คำปรึกษาหารือและแนะนำผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในปกครองอย่างใกล้ชิด ตลอดจนแนะนำแนวการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพของศิษย์

3.5 ครูต้องรายงานข้อมูลต่าง ๆ ของศิษย์ให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอและถูกต้องไม่บิดเบือน

3.6 ครูพึงให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองและชุมชนในทางสร้างสรรค์ตามความเหมาะสม

3.7 ครูพึงประพฤติเป็นผู้นำในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

3.8 ครูพึงร่วมพัฒนาชุมชนทุก ๆ ด้าน ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ ในการดำเนินชีวิตแก่สมาชิกทุกคนในชุมชน

เรื่องวิทย์ ลิ้มปนาท (2558 : 1 - 13) กล่าวว่า แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและความเป็นครูของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จะเห็นได้ว่าพระบรมราโชวาทในวาระและในโอกาสต่าง ๆ นั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงตรัสถึงบทบาทหน้าที่ของครูในเชิงจารีตและแบบธรรมเนียมสอดคล้องสอดแทรกไว้ด้วยเสมอ ๆ นอกจากพิจารณาจากพระบรมราโชวาทต่าง ๆ แล้ว อาจพิจารณาหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในเชิงจารีตและแบบธรรมเนียมได้จากคำสอนในหมวดธรรมเรื่องการอนุเคราะห์ศิษย์ 5 ประการ ซึ่งวงการครูไทยยึดเป็นแบบปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน ดังนี้

1. แนะนำสั่งสอนดี ครูย่อมมีหน้าที่ในการแนะนำสั่งสอนวิทยาการต่าง ๆ โดยต้องรับผิดชอบด้วยการสั่งสอนดี ได้แก่ สอนให้ชัดเจนไม่คลุมเครือ สอนได้ชัดเจนหรือให้เป็นรูปธรรม สอนให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะเล่าเรียน โดยมีกำลังใจและมั่นใจที่จะเรียนและสอนให้สนุกให้ผู้เรียนได้อย่างไม่เบื่อหน่าย

2. ให้การศึกษาเล่าเรียนดี ครูต้องเป็นผู้จัดสถานการณ์ เพื่อให้ศิษย์ได้ศึกษาเล่าเรียนได้ดี ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้ศิษย์ ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้ศิษย์ศึกษาเล่าเรียนได้ดี

3. บอกศิลปะให้สิ้นเชิงไม่ปิดบังอำพราง ครูต้องรับผิดชอบในศิลปะวิทยาการที่ตนสอน ต้องสอนในสิ่งที่ถูกต้อง มีความบริสุทธิ์ใจในการอบรมสั่งสอนไม่บิดเบือนวิชาการ

4. ยกย่องให้ปรากฏในหมู่เพื่อน ครูต้องช่วยเร้าหรือเสริมกำลังใจให้แก่ศิษย์ในการศึกษาเล่าเรียน ศิษย์แต่ละคนย่อมมีความสามารถและความถนัดในบางด้าน ครูต้องช่วยส่งเสริมความสามารถพิเศษนั้นให้โดดเด่นยิ่งขึ้น ครูต้องไม่ทำลายความภาคภูมิใจในตนเองของศิษย์

5. ป้องกันภัยในทิศทั้งหลาย ครูมีหน้าที่ป้องกันศิษย์โดยการแนะนำสั่งสอนให้รู้จักคุณและโทษทางสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ป้องกันศิษย์ไม่ให้ตกไปในทางอูบายทุกอย่าง ซึ่งอาจทำได้ทั้งการประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ไม่ชักจูงไปในทางเสื่อม คอยดูแลและให้ห่างไกลจากภัยทั้งหลาย

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของครู หมายถึง สิ่งที่ครูต้องกระทำให้ได้ผลดีโดยสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครูที่สังคมคาดหวังเป็นภารกิจที่สังคมมอบหมายให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูกระทำ และเป็นพันธกิจผู้เป็นครูมอบให้กับสังคม ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ของครูมี 2 ลักษณะหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในเชิงระเบียบปฏิบัติหรือกฎหมายกำหนด และหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในเชิงจารีตและแบบธรรมเนียม นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อวิชาของครูด้วย คือ ต้องมีความรู้จริง จนสามารถสอนให้ศิษย์เข้าใจตามได้โดยง่าย ประการสุดท้ายครูต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบต่องานและผู้ร่วมงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทั้งยังช่วยให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

ลักษณะอันพึงประสงค์ของครู

ลักษณะอันพึงประสงค์ของครู คือ ลักษณะการปฏิบัติตนต่อหน้าที่รับผิดชอบ และต่อนักเรียนที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย คุณธรรมและจริยธรรมที่ครูพึงมี ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะอันพึงประสงค์ของครู ได้ดังนี้

ประเสริฐ ศรีแสนปาง (2553 : 1 - 10) กล่าวว่าหลักคำสอนหรือหลักธรรมในพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับความเป็นครู ประกอบด้วยหลักธรรม 7 ประการ คือ

1. ปิโย คือ การทำตัวเป็นที่รักต่อศิษย์และบุคคลทั่วไป การที่ครูจะเป็นที่รักแก่ศิษย์ได้ ก็ควรตั้งตนอยู่ในพรหมวิหาร 4 คือ
 - 1.1 มีเมตตา พรารถนาดีต่อศิษย์ หาทางให้ศิษย์เป็นสุขและเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต คอยระวังมิให้ศิษย์ตกอยู่ในความประมาท
 - 1.2 มีกรุณา สงสาร เอ็นดูศิษย์ อยากช่วยเหลือให้พ้นจากความทุกข์ ความไม่รู้
 - 1.3 มีมุทิตา คือ ชื่นชมยินดีเมื่อศิษย์ได้ดี และยกย่องเชิดชูให้ปรากฏเป็นการให้กำลังใจ และช่วยให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
 - 1.4 มีอุเบกขา คือ วางตัวเป็นกลาง จิตใจที่ตั้งอยู่ในความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่มีอคติ
2. ครู หมายถึง การเป็นบุคคลที่มีความหนักแน่นมั่นคง ทั้งในด้านของจิตใจที่หนักแน่น มั่นคง ที่จะดำรงตนอยู่ใน ความดีไม่หวั่นไหวไปตามอำนาจของกิเลสตัณหา และความหนักแน่นใน ด้านของความรอบรู้ธรรม ที่จะช่วยให้ครู มีคุณสมบัติ ดังกล่าว คือ พละ 5 ประการ ได้แก่
 - 2.1 ศรัทธาพละ คือ มีความเชื่อในทางที่ชอบ เช่น เชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - 2.2 วิริยะพละ คือ ความเพียรในทางที่ชอบ คือ เพียรเลิกละความชั่ว เพียรระวังความชั่ว ไม่ให้เกิดในสันดาน

2.3 สติพละ หมายถึง ความระลึกได้ มีความรู้สึกตัวในการกระทำ การพูด การคิดให้รอบคอบ

2.4 สมาธิพละ หมายถึง ความมีใจจดจ่อแน่วแน่นมั่นคงในสิ่งที่เป็นบุญกุศล พลังสมาธินี้จะป็นกำลังต่อต้าน ความฟุ้งซ่านมิให้เกิดขึ้นในใจ

2.5 ปัญญาพละ หมายถึง ความรอบรู้ คือรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว อะไรควรทำอะไรควรเว้น อะไรเป็นประโยชน์ และอะไรไร้ประโยชน์

3. ภาวนียะ การเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีงามควรแก่ การเคารพ

4. วัตตา คือ เป็นผู้มีความสามารถในการตั้งตนตั้งสอน เพื่อให้ศิษย์มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดี คือใช้ความรู้ ความสามารถไปในทางสุจริต เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและผู้อื่นได้ ซึ่งกล่าวว่ลักษณะการสอนในแง่ของพุทธศาสนามี 4 ประการ คือ

4.1 สันทสสนา คือ สอนให้เข้าใจชัดเจน เห็นจริงอย่างที่ต้องการ ซึ่งจะต้องดำเนินไปตามลำดับขั้นดังนี้ คือ สอนจากสิ่งที่รู้แล้ว ไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้ สอนจากสิ่งที่ง่ายไปหาที่ยาก สอนจากสิ่งที่ป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่ป็นนามธรรม

4.2 สมหาปนา มีการกระตุ้นเร่งเร้า เพื่อให้เกิดความกระตือรืนร้นที่จะประพฤติปฏิบัติตามที่ครูสอน

4.3 สมมุเตชชา สร้างกำลังใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ ไม่ครั่นคร้าม ต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคใด ๆ

4.4 สัมปหังสนา สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียน คือมีเทคนิคในการสอนที่ จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจ

5. วาณิก ขโม เป็นผู้มีความอดทนต่อถ้อยคำโดยมีเจตนาดีเป็นที่ตั้งการอดทนต่อกริยา วาจาอันก้าวร้าวรุนแรงของ ผู้อื่น ได้นั้น เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง

6. กัม ภีรญูกถัง กัตตา สามารถขยายข้อความที่ยากให้ง่ายแก่การเข้าใจ การตีความในวิชาการนั้น ๆ ให้ละเอียดลึกซึ้งง่ายแก่การเข้าใจ เพราะวิชาการต่าง ๆ ที่ครูนำมาสอนนั้นล้วนป็นเรื่อง que ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อน ครูจะต้องมีวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องยาก ๆ ได้โดยง่าย โดยวิธีการ ดังนี้คือ

6.1 แสดงจุดเด่น หัวข้อสำคัญ ๆ หรือ โครงสร้างของวิชานั้น เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด ก่อนที่จะอธิบาย ในรายละเอียดต่อไป

6.2 แสดงเหตุผลในวิชานั้น เช่น อธิบายจากเหตุไปสู่ผล อธิบายจากผล ไปสู่สาเหตุ ยกตัวอย่างประกอบหรือ เปรียบเทียบกับเนื้อหาของวิชาอื่น ๆ ที่ใกล้เคียง

6.3 แสดงเนื้อหาที่เป็นแก่นหรือสาระสำคัญของวิชานั้น ๆ ตลอดจนชี้ให้เห็นคุณค่าในเชิงปฏิบัติ เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งใกล้ตัวสามารถนำมาปฏิบัติได้

7. โน จัญจวน นิโยชเย คือ การรู้จักและแนะนำศิษย์ไปในทางที่ถูกที่ควรหมายถึง ไม่นำศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย หรือชักชวนไปสู่อบายมุข เช่น คีฬมเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน เที่ยวสถานเริงรมย์ต่าง ๆ วิธีการแนะนำศิษย์ไปในทางที่ถูกที่ควรนั้นมีอยู่ 3 ประการ คือ

7.1 คิตทาวีธี ใช้วิธีจูงำหรับ เป็นวิธีเตือนให้ศิษย์รู้สึกตัวและละความชั่ว กล่าวคือ เมื่อเห็นศิษย์ประพฤติไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร

7.2 นัคคหวิธี ใช้วิธียกย่องชมเชย เป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดนิสัยที่ดีและป้องกันไม่ให้เกิดนิสัยที่ไม่ดี เมื่อใด ที่เห็นศิษย์ทำความดีครูจะต้องยกย่องชมเชย

7.3 ทิฏฐานคตวิธี ใช้วิธีกระทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ครูต้องการให้ศิษย์ประพฤติปฏิบัติอย่างไร ครูก็ต้องปฏิบัติตน เช่นนั้นให้ศิษย์ได้เห็นเป็นตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2559 : 2) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติ 6 ข้อ ตามมาตรฐานครูแห่งชาติของสหราชอาณาจักร ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทย ซึ่งได้แก่

1. ครูมีผลงานเป็นเลิศ โดยมีผลการสอนที่ปรากฏที่ตัวนักเรียน โดยนักเรียนแสดงผลการเรียนและพฤติกรรมอย่างสูง อย่างสม่ำเสมอ มีหลักฐานแสดงผลร่วมกับผู้ปกครองและผู้ปกครองมีความพอใจ

2. ครูมีความเป็นเลิศในวิชาที่สอนหรือความรู้ในสาขาวิชาพิเศษ โดยมีความรู้ในวิชาที่ตนสอนอย่างเชี่ยวชาญ ลึกซึ้ง กว้างขวาง ทันตามความก้าวหน้าของวิชาการ ครูมีความเข้าใจการใช้ข้อมูลระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี การสื่อสารในการสอนวิชาของตนอย่างเชี่ยวชาญ

3. ครูมีความสามารถในการวางแผนอย่างดี โดยเตรียมบทเรียน และลำดับการสอนอย่างมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างประสบผลสำเร็จ มีความคาดหวังสูงให้กับนักเรียน และครูสามารถวางแผนการสอนโดยใช้ประโยชน์จากผลการเรียนของนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบัน

4. ครูมีความสามารถเป็นเลิศในการสอน การจัดการนักเรียนและการรักษาวินัยในห้องเรียนอย่าง สร้างสรรค์ ทำท่ายและมีความสุขโดยครูมีความสามารถใช้วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถทำท่ายให้กลุ่มนักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น สามารถใช้คำถามและอธิบายยกตัวอย่าง สาริต อย่างชำนาญการเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าสูงสุด มีความสามารถในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความยุ่งยากในการเรียนและความประพฤติ ครูสามารถรักษาความเคารพนับถือและรักษาวินัยในห้องเรียนได้อย่างยุติธรรม

5. ครูมีความเป็นเลิศในการประเมิน โดยใช้วิธีการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และปรับปรุงการสอนจากผลการประเมิน ให้สัมพันธ์กับความก้าวหน้าของนักเรียนและเป้าหมาย

6. ครูมีความเป็นเลิศในการให้คำแนะนำและสนับสนุนเพื่อนครู โดยสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับไปให้การสนับสนุน คำแนะนำอย่างดีแก่เพื่อนครู สามารถทำตัวเป็นแบบอย่างในการสอน สาระดี ฝึกอบรม ให้ความร่วมมือ ทั้งในโรงเรียนของตนและสถานการณ์อื่นอย่างมีคุณค่า รู้วิธีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของเวลาและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน

อัจฉรา คงประเสริฐ (2560 : 1 - 20) ได้กล่าวว่ารายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก และพฤติกรรมบ่งชี้ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพ มีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 3 หมวด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. หมวดที่ 1 รอบรู้ สอนดี ประกอบด้วย คุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก และ พฤติกรรมบ่งชี้ ดังต่อไปนี้ ด้านความรู้และความสามารถในการวิชาชีพครู ได้แก่

1.1 รู้แผนการศึกษาแห่งชาติ คือ รู้นโยบายการศึกษาที่ตนรับผิดชอบ และรับรู้ จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1.2 รู้หลักสูตร คือ รู้หลักการ รู้จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างหลักสูตร โดยรู้แผนพัฒนา และนโยบายหลักของท้องถิ่น หรือจังหวัดที่ปฏิบัติ และสามารถปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจนเข้าใจหลักสูตรและ สามารถเชื่อมโยงหลักสูตรกับการสอนในระดับต่าง ๆ ได้

1.3 รู้เนื้อหาวิชาที่สอน คือ มีความแม่นยำ และละเอียดลึกซึ้งในเนื้อหาวิชา และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยผ่านการศึกษาหรือผ่านการอบรมในวิชาที่สอน และจัดทำเอกสาร ประกอบการสอนและคู่มือในวิชาที่ตนรับผิดชอบ รวมถึงศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ที่สอน และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการสอน

1.4 ทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ ครบทุกขั้นตอน วางแผนและจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนได้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และ นำหลักจิตวิทยา มาใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยใช้ภาษาไทยสื่อ ความหมายได้อย่างถูกต้อง ทั้งการพูด การเขียน การถ่ายทอดความรู้ การใช้คำถาม การออกความคิด เห็น และการอภิปราย มีการใช้สื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่ สอน รวมถึงรู้วิธีสอนหลายรูปแบบและเลือกมาสอนได้ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน ใช้คำถามทำ ให้เด็กคิดเป็น จัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เทคนิคการเสริมแรง อย่างถูกต้อง

1.5 รู้หลักการวัด และประเมินผล คือ มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบทดสอบตาม หลักการวัดผล ประเมินผล และสามารถออกข้อสอบและปรับปรุงแบบทดสอบ รวมทั้งนำมาใช้ได้จริง เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับสภาพ การเรียนรู้ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลได้ถูกต้องมีคุณภาพ และนำผลการวัดและประเมินผลมา ปรับปรุงการเรียนการสอน

1.6 สอนซ่อมเสริม คือ วิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาและความต้องการ โดยจำเป็นของผู้เรียน และสามารถใช่วิธีสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.7 การพัฒนาการสอน คือ การใช้ระบบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เป็น ประโยชน์ วิจัยการเรียนการสอน และหรือนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงวิธีการสอน แก้ปัญหา การเรียนการสอน และเผยแพร่เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ตลอดจนผลงานทางวิชาการให้แก่เพื่อนครู ตามสมควร

1.8 บริการเชิงแนะแนว คือ มีสังเกตและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล บันทึกกระเบียน ประวัตินักเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการแก้ปัญหา รวมถึงการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาให้นักเรียนให้ความสนใจดูแลและช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของนักเรียนและบริการสมเทศ

1.9 บริการด้านกิจการนักเรียน คือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชมรมของนักเรียน และกิจกรรมพิเศษจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะประชาธิปไตย จัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม จริยธรรม และจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.10 บริการด้านสื่อการเรียนการสอน คือ การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์และสื่อการเรียน การสอนให้อยู่ในลักษณะใช้งานได้ จัดมุมห้องสมุดหรือมุมเสริมประสบการณ์ และจัดสื่อที่ส่งเสริม ความถนัด ศิลปะ ดนตรี กีฬา แก่ผู้เรียน

1.11 งานธุรการ คือ การทำเอกสารประจำชั้นได้ดี และเป็นปัจจุบัน จัดเก็บกระเบียน สะสมนักเรียน เอกสาร เป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ รวมถึงมีเอกสารหลักฐานการติดต่อระหว่างครู กับผู้ปกครอง

2. หมวดที่ 2 มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ประกอบด้วย คุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก และ พฤติกรรมบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

2.1 มีความเมตตากรุณา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม ไม่นิ่ง ดูดาย และเต็มใจช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ มีความสนใจและห่วงใยในการเรียนและความ ประพฤติของผู้เรียน แนะนำเอาใจใส่ช่วยเหลือเด็ก และเพื่อนร่วมงานให้ได้รับความสุข และพึงพิง เป็นกันเองกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเปิดเผยไว้วางใจ และเป็นที่พักพิงของผู้เรียน

2.2 มีความยุติธรรม มีความเป็นธรรมต่อนักเรียน เอาใจใส่และปฏิบัติต่อผู้เรียน และเพื่อนร่วมงานทุกคนอย่างเสมอภาค และไม่ลำเอียงตัดสินปัญหาของผู้เรียนด้วยความเป็นธรรมมีความเป็นกลางยินดีช่วยเหลือผู้เรียนผู้ร่วมงาน และผู้บริหาร โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

2.3 มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในผลงาน มีวิธีการที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์วางแผนการใช้เวลาอย่างเหมาะสมและปฏิบัติงานได้ทันเวลาใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

2.4 มีวินัย มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีวิธีทำงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่นได้ปฏิบัติตามกฎ และระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา

2.5 มีความขยัน มีความตั้งใจ กระตือรือร้น และปฏิบัติงานเต็มความสามารถอย่างสม่ำเสมอไม่ทอดลอยต่ออุปสรรคในการทำงาน มีความพยายามที่จะสอนเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

2.6 มีความอดทนเมื่อเกิดอุปสรรคปฏิบัติงานเต็มที่ไม่ว่าข้งกลางคันมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ไม่โกรธง่าย และสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม อดทนอดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์

2.7 มีความประหยักรู้จักประหยัดคอดออมช่วยรักษา และใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินฐานะของตนรู้จักเก็บออมทรัพย์เพื่อความมั่นคงของฐานะใช้ของคุ้มค่าช่วยรักษา และใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัด

2.8 มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู เห็นความสำคัญของอาชีพครู สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรวิชาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพครู ร่วมมือและส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพฯ เชื่อมโยงวิชาชีพครูตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญรักษาความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่การงาน ปกป้องสร้างความเข้าใจอันดีต่อสังคมเกี่ยวกับวิชาชีพครูเกิดความสำนึก และตระหนักที่จะเป็นครูที่ดีปฏิบัติตนให้เหมาะสมที่เป็นปูชนียบุคคล

2.9 มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่นเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นมีเหตุผลยอมรับ และปฏิบัติตามความคิดเห็นที่มีเหตุผลโดยนี้ถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักใช้หลักการ และเหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา

3. หมวดที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาประกอบด้วยคุณลักษณะพฤติกรรมหลักและพฤติกรรมบ่งชี้ดังต่อไปนี้

3.1 การพัฒนาตนเอง รู้จักสำรวจ และปรับปรุงตนเองอยู่เสมอรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ นำมาปรับปรุงตนเองประเมินผลปรับปรุงการทำงานของตนเองตลอดเวลายอมรับความเปลี่ยนแปลง และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมอย่างมีเหตุผลทางคุณธรรม

3.2 สนใจใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิด สนใจติดตามเหตุการณ์ปัจจุบัน และติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา

3.3 เพิ่มพูนวิทยฐานะ สนใจกระตือรือร้นในการที่จะเข้ารับราชการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

3.4 คิดค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ คิดเทคนิควิธีการสอนหรือประดิษฐ์ผลงานแปลกใหม่ มาใช้ในการเรียนการสอน นำผลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงใช้พัฒนางานและเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของครูมีมากมายหลายแบบ และการที่จะยอมรับว่าครูที่ดีจะต้องมีลักษณะอย่างไรมัน ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของแต่ละบุคคล แต่เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปแล้ว ก็สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของครูควรจะ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ 1) บุคลิกภาพดี คือ รูปร่างท่าทางดี แต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อย พุดจาไพเราะ และมีลักษณะเป็นผู้นำ 2) มีความรู้ดี มีความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้นต่องานที่ได้รับมอบหมายและสุขภาพ แข็งแรง 3) การสอนดีและปกครองดี คือ อธิบาย ได้แจ่มแจ้งชัดเจนครบทุกกระบวนการสอนสนุกสนาน ปกครองดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ ดีงาม และ 4) ความประพฤติดี คือ เว้นจากอบายมุขทุกอย่าง ทำแต่ความดีทั้งกาย วาจา ใจ มีคุณธรรม และจริยธรรมสูง มีความซื่อสัตย์ เสียสละ มีเมตตากรุณา มีความยุติธรรม และมีมานะอดทน

แนวคิด ทฤษฎีและหลักการพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาวิชาชีพครูถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา เพราะงานทุกงานของ โรงเรียนจะดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องให้มีการพัฒนา ครูอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่องตามช่วงอาชีพครูเพื่อความมั่นใจว่าครูจะมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการสอนท่ามกลาง

การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการสอน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูไว้ดังต่อไปนี้

ยนต์ คุ้มจิตร (2550 : 1) ได้กล่าวถึงการพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนว่า หมายถึง การดำเนินงานที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงานรวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย

ทวีศักดิ์ ธรรมมา (2559 : 5) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การวางแผนในการพัฒนาและปฏิบัติงาน กระบวนการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นตามความต้องการ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2560 : 1 - 5) มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพข้าราชการครูดังนี้

1. ให้มีคณะกรรมการข้าราชการครูเป็นองค์กรกลางพัฒนาข้าราชการครูในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายเป้าหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพครู โดยมุ่งให้ข้าราชการครูทุกคนได้รับการฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งในเวลา 2 ปี
2. กำหนดให้มีศูนย์พัฒนาวิชาวิชาชีพครู ประกอบด้วย สถาบันผลิตครูและองค์กร วิชาชีพที่มีอยู่ในทุกส่วนภูมิภาค เพื่อทำหน้าที่ฝึกอบรมพัฒนาข้าราชการครู เป็นศูนย์กลางในการศึกษาค้นคว้าและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการครู และประชาชนในท้องถิ่น
3. กำหนดหรือรับรองหลักสูตรการฝึกอบรมหรือพัฒนาข้าราชการครู ให้ถือว่าการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและมีระบบการลงทะเบียนล่วงหน้าต่อผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด
4. ให้คณะกรรมการเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการพัฒนาข้าราชการในระดับจังหวัด โดยการกระจายอำนาจให้องค์กรรมการข้าราชการครูประจำจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการได้
5. ให้มีระบบสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจที่เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกอบวิชาชีพครู โดยถือว่า การพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้าในวิชาชีพครู
6. จัดตั้งกองทุนส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการครู เพื่อนำดอกผลที่ได้จากการบริหารกองทุนไปดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูโดยกระจายให้ศูนย์พัฒนาครูต่าง ๆ

7. ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมาในอดีตให้สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน เพื่อให้ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครู บรรลุตามแนวต่าง ๆ คณะกรรมการข้าราชการครูต้องดำเนินการขอให้รัฐบาลกำหนดวงเงินงบประมาณสำหรับการพัฒนาครูเป็นรายบุคคลให้ชัดเจน

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความหมายการพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนหรือการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การวางแผนปฏิบัติ กระบวนการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ในหน้าที่รับผิดชอบ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ดีขึ้นตามความต้องการ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพครู

การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นเรื่องที่จำเป็นมากสำหรับสถานศึกษา เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าครูมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ซึ่งจะนำความสำเร็จมาสู่ผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาครูผู้สอนหรือความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560 : 1 - 20) กล่าวว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาสู่มาตรฐานระดับชาติได้ให้ความสำคัญต่อครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในหมวด 7 มาตรา 52 มีความว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นพระราชบัญญัติ ฉบับแรกของประเทศไทยที่ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และเน้นความสำคัญของความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามเหมาะสม การจัดการศึกษายุคใหม่ การศึกษายุคใหม่จึงต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากครูมีคุณภาพและศักยภาพสูง จะทำให้การจักกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระบวนการเรียนรู้ บังเกิดผล ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556 : 20 - 21) ได้กำหนดพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (มาตรา 8) และอำนาจหน้าที่ของคุรุสภา (มาตรา 9) ต้องการให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ สนับสนุน ส่งเสริมและ

พัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งกำหนดระดับคุณภาพของ มาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ และจัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของครูและบุคลากรทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญการตามระดับคุณภาพ ของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ มาตรา 49

ทวิศกดิ์ ชรรรมา (2559 : 15) กล่าวว่า ครูมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาวิชาชีพ เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาของชาติบรรลุดุจดมุ่งหมาย และต้องเป็นแม่พิมพ์ที่ดีทั้งด้าน ความรู้และความประพฤติ สร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่เยาวชนและสังคม

จากที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนมีความสำคัญและมีความ จำเป็น นอกจากจะถูกกำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว ยังเป็นการพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงพฤติกรรมปฏิบัติงานให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา

หลักการและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู

หลักการการพัฒนาวิชาชีพครู โดยครูผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการ วิธีการ และ องค์ความรู้ใหม่ ๆ ในงานอาชีพ และนำมาใช้ในงานเพื่อค้นหาความรู้ สร้างความรู้ใหม่ในวิชาชีพของ ตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักวิชาการที่ให้หลักการและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูดังต่อไปนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2550 : 33 - 34) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการพัฒนาวิชาชีพครู ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการพัฒนาตนของครู ทั้งนี้เพื่อให้ครูแต่ละคน ได้พัฒนา ศักยภาพของตนเองให้เจริญเต็มที่
2. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นความครอบคลุมทุกด้าน เช่น มีความรู้ความเข้าใจเทคนิค การสอนใหม่ ๆ สามารถใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบของทางราชการที่ประกาศใช้ใหม่มีความรอบรู้ตามสภาวการณ์บ้านเมือง รวมทั้งความรู้ เท่าทันกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน
3. การพัฒนาครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะมีคุณวุฒิมากน้อยเพียงใด สอนระดับใด จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน
4. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการขจัดความด้วยหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ
5. การพัฒนาครูต้องมุ่งส่งเสริมความมั่นคงถาวรและความเจริญก้าวหน้าให้แก่ครูจะต้อง ทำให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความมั่นคงต่อวิชาชีพ และเกิดความภาคภูมิใจต่องานวิชาชีพ ของตนอยู่เสมอ

ภาคิน ลุนสี (2556 : 1) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนี้

1. จัดให้มีระบบและกระบวนการผลิต และพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ปรับปรุงให้สถาบันที่ผลิตและพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา มีความพร้อมและความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา

2. จัดให้มีการควบคุม และรักษามาตรฐานการประกอบวิชาชีพครู โดยจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครู และสภาวิชาชีพครูทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลและการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา

3. จัดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นข้าราชการสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานของบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒผล (2557 : 284 - 296) แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู ที่มีประสิทธิภาพนั้นควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ กล่าวคือ เป็นการพัฒนารอบบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวัน ที่ออกแบบให้ครูได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา (Development Cycle) โดยให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ แล้วประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการทำงานของตนเอง นอกจากนี้การจัดให้มีผู้ฝึกสอน (Coach) หรือพี่เลี้ยง (Mentor) ยังช่วยทำให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้ครูพัฒนาตนเองโดยลำพัง และควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการให้การสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ผ่านมายังพบว่าการจัดการความรู้ (Knowledge Management) และเป็นการเสริมพลัง (Empowerment) ยังเป็นกลไกสนับสนุนการใช้วิธีการพัฒนาครูดังกล่าวข้างต้นซึ่งกระบวนการพัฒนาครูนั้นควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของครูในการที่จะพัฒนาคุณภาพงานเป็นสิ่งสำคัญ และการพัฒนาครูยังต้องมีความต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานประจำของครูไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรม การปฏิบัติจริง การให้ผลย้อนกลับ การติดตาม ซึ่งการพัฒนาครูที่ดีนั้นควรให้ครูได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้จริงกับผู้เรียนด้วย และกระตุ้นให้ครูเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในกระบวนการพัฒนานั้นพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงหลักการพัฒนาครูดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายของโรงเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับสาระ นั้น ๆ
3. ส่งเสริมให้ผู้สอนได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และเปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
4. จัดให้ครูได้สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเอง (Reflective Practice) และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน
5. มีการติดตามผลการดำเนินการ (Follow-up) และการให้ผลย้อนกลับ (Feedback) เชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. ใช้รูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ที่มีความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ในหน้าที่ครูที่ต้องพัฒนางานที่เป็นวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้งสมรรถนะหลัก และสมรรถภาพตามสายงาน รวมถึงหลักการ วิธีการ และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ครูที่ดีต้องใส่ใจที่จะเสริมสร้างสมรรถภาพตนเอง เพื่อความเจริญก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน และเพื่อสังคมอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถผู้เรียนย่อมได้รับผลโดยตรง ทั้งแบบอย่างในด้านการทำงาน ความประพฤติ ครูดีมีคุณภาพ ศิษย์ย่อมมีคุณภาพตามไปด้วย

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

บุคคลใดที่มีความตั้งใจหรือมีความสนใจ ที่จะปฏิบัติงานในวงการของอาชีพครู ทุกคนจะต้องตระหนักในความเป็นครู ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฐานะ บทบาท และหน้าที่สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครูได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล ครูจะต้องมีความสำนึกอยู่เสมอว่า การเป็นครูนั้น มิใช่แต่มีความรู้ในหลักวิชาการก็สามารถเป็นครูที่ดีได้ แต่จะต้องอาศัยแรงจูงใจ ซึ่งมาตรฐานอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ความรักในการสอน ความเต็มใจในการรับใช้บริการและมีความรักที่มีต่อเด็ก ๆ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558 : 1 - 25) เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพขึ้นเมื่อปี 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 มาตรฐานคือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และได้เผยแพร่เกณฑ์ดังกล่าวไปยังครูและหน่วยงาน และการประเมินจึงไม่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามเกณฑ์เท่าที่ควร ในปี 2547 คุรุสภาจึงได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพจากเดิม 4 มาตรฐาน

เป็น 11 มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐานนี้มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมิน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูผลักดันจากคุณภาพภายในตัวครูเกณฑ์ มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐานนี้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อถือว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการ ของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อสอนไปแล้วสามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และชื่นชม ต่อความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 มาตรฐาน เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตน และ ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูเพื่อประกันเกณฑ์แต่ละข้อมีคำอธิบายซึ่งครูสามารถนำเกณฑ์ไปปฏิบัติทันที เพื่อสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คณะกรรมการอำนวยการของ ครูสภาจึงได้อนุมัติเกณฑ์มาตรฐานเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ 12 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2544 ต่อมาครูสภา จึงได้ออกข้อบังคับที่เรียกว่า ข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 โดยหมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 11 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน จำนวน 12 มาตรฐาน และมีระดับคุณภาพโดยกำหนดไว้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับ 1 เป็นลักษณะที่พึง ผู้อื่น ระดับ 2 การปฏิบัติเป็นอิสระริเริ่มเอง ระดับ 3 การปฏิบัติช่วยเหลือสังคมและผู้อื่นได้ ใน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โดย นำข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จำนวนเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐาน มา จัดแบ่งกลุ่มใหม่และลดจำนวนของมาตรฐานลง พร้อมทั้งตั้งชื่อใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อหา ซึ่งจะ ส่งผลให้ครูหรือผู้ประเมินสามารถนำเกณฑ์ดังกล่าวไปใช้ประเมินผลมาตรฐานการปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การพัฒนาตนเอง

ตามข้อบังคับครูสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า มีจำนวน 4 มาตรฐาน ที่กล่าวถึงการพัฒนาตนเองของครูให้มีความก้าวหน้าทั้งทาง ด้านวิชาการ กิจกรรม และจริยธรรม ซึ่งได้แก่ มาตรฐานข้อที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการ พัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานข้อที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงใน ชั้นเรียน มาตรฐานข้อที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2558 : 1 - 25) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำ การรวมมาตรฐานดังกล่าวเข้าด้วยกันและเรียกชื่อใหม่ว่า มาตรฐานด้านการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ เป็นการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ด้วย กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ครูเป็นผู้ที่มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน และสามารถดำรงตนได้ใน วิชาชีพอย่างเหมาะสม ความหมายของการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนี้

สร้อยตระกูล อรรถมานะ (2553 : 53 - 54) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน คือ ลักษณะที่ปรากฏภายนอก เป็นลักษณะผสมผสานของหลายสิ่งหลายอย่างทั้งทางกายภาพและจิตภาพที่ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะพิเศษ ซึ่งเป็นพฤติกรรม ลักษณะที่วัดได้ และการกระทำตอบโต้กับสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งทำให้ผู้เรียน เลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของผู้สอน และยังส่งผลต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตในอนาคตของผู้เรียนต่อไป

ชูชัย สมितिไกร (2554 : 2 - 5) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและความสำเร็จขององค์กร ทำให้ผู้รับการพัฒนา มีความยืดหยุ่นปรับตัว เข้ากับความเปลี่ยนแปลง ได้รวดเร็ว ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับผู้อื่นเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้องค์กรต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จอย่างแท้จริง การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ จึงมีความสำคัญต่อครูเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้ครูเป็นผู้ที่ไม่หยุดนิ่งมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จึงทำให้ครูมีความพร้อมในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ และทำให้ครูก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกได้เป็นอย่างดี

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2554 : 192) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง เพื่อผลการพัฒนาในด้านความรู้ที่เพิ่มพูนขึ้น มีทักษะและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ อีกทั้งยังมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกัน จนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานสามารถนำผลงานทางวิชาการ ได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้ครูมีความสุขและเกิดความภูมิใจในวิชาชีพของตน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558 : 2 - 4) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น โดยมีเกณฑ์ในการประเมินคือ 1) มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อนวัตกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเองให้ตรงกับสาขาวิชาในการจัดการเรียนการสอน 2) มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากฐานข้อมูลต่าง ๆ 3) มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครูอยู่เสมอ แลกเปลี่ยนโอกาสทางการเรียนรู้ 4) มีการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรม ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง ในโครงการ 5) มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ 6) แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม และถูกต้องตามกาลเทศะ 7) มีการใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน 8) มีความประพฤติเรียบร้อย 9) มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ต่อผู้เรียน และ 10) มีการพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 97) ได้กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพครู ได้แก่ การศึกษาจากหนังสือตำราอยู่เสมอเข้าฟังการบรรยายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการประชุม สัมมนา อบรมทาง วิชาการต่าง ๆ ศึกษาต่อทั้งแบบเต็มเวลา บางเวลาหรือนอกเวลาราชการการพัฒนาภาษาต่างประเทศ

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ครูแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมให้แก่ตนเอง เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอและพร้อมต่อการปฏิบัติงาน รวมถึง การพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า มีจำนวน 4 มาตรฐาน ที่กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ ซึ่งได้แก่ มาตรฐานข้อที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานข้อที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานข้อที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จัก คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานข้อที่ 7 รายงานผลการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2558 : 1 - 25) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำ การรวมมาตรฐานดังกล่าวเข้าด้วยกันและเรียกชื่อใหม่ว่า มาตรฐานด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ เป็นการเลือกใช้เทคนิควิธีการ กระบวนการต่าง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นที่ความถนัด ความสนใจของ ผู้เรียน และปรับเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ ดังนี้

พินันท์ คงคาเพชร (2552 : 11) ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการวิจัยใน ชั้นเรียน คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในฐานะผู้สอนและ ผู้ทำวิจัยในอันที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ตลอดจนการส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยต้องนำผลมาใช้ในการ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ ผู้เรียนของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 11) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา ผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง

สุนทร โคตรบรรเทา (2553 : 34) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอน คือ การพัฒนาแผนการสอนมีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแผนการสอนต้องเข้าใจกระบวนการอย่างชัดเจน

สุวิมล ว่องวานิช (2554 : 21) ได้กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียน ในชั้นเรียน หมายถึง การพัฒนาที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเป็นการพัฒนาร่วมกับวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผล ไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน ได้มีโอกาสวิพากษ์อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งครูและผู้เรียน

ศศิธร เวียงวะลัย (2556 : 51) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแผนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ การพัฒนาแผนในการจัดการสอน ที่ครูหรือผู้สอนเป็นผู้จัดทำขึ้นจากแนวการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มครูภายใต้กรอบเนื้อหาสาระ ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยกำหนดจุดประสงค์วิธีการดำเนินการหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์สื่อการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้นั้น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558 : 5 - 9) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยมีเกณฑ์การประเมินคือ 1) มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน 2) มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามด้านที่บกพร่องของผู้เรียนอย่างเหมาะสม 3) มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น 4) มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน 5) มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตภัณฑ์ และในการเรียนการสอน 6) จัดทำสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับองค์ประกอบเนื้อหาการสอน ตรงตามกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ 7) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความทึกรวบยอดเอง และตามคำแนะนำ 8) มีการจัดให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง 9) มีการจัดข้อมูลสภาพ

ปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มหรือ ผู้เรียนทั้งห้อง

10) มีการจัดทำรายงานผลการใช้เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2559 : 1 - 7) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ สื่อ (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอน สื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน เรียกว่า สื่อการเรียนการสอน (Instruction Media) ซึ่งก็คือ อุปกรณ์ช่วยสอนโดยการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบในการเรียนการสอน จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การคิดค้นเลือกใช้ และปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ความสำคัญของการพัฒนาและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอน เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้น และสามารถสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ครูมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ และพัฒนาแผนการเรียนการสอน สื่อในการสอนให้มีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รวมถึงมีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

ด้านที่ 3 การร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า มีจำนวน 2 มาตรฐาน ที่กล่าวถึงการที่บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีและราบรื่น ทั้งกับบุคลากรในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอก ซึ่งได้แก่ มาตรฐานข้อที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์มาตรฐานข้อที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2558 : 1 - 25) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการรวมมาตรฐานดังกล่าวเข้าด้วยกันและเรียกชื่อใหม่ว่า มาตรฐานด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา

ในสถานศึกษามีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมายทั้งที่ทำงานร่วมกันในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษาทั้งชุมชน ภาคเอกชน หน่วยงานรัฐบาลอื่น ๆ จึงทำให้ครูควรจะสร้างความร่วมมือกับผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัด

การศึกษา ความหมายการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา จึงมีนักวิชาการหลายท่าน ทำการศึกษาและอธิบายความหมาย ดังนี้

พูลสุข สังข์รุ่ง (2550 : 1) ได้กล่าวว่า การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ อันดีทางสังคมของมนุษย์เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดความรักใคร่ นับถือ ความจงรักภักดี ซึ่งเป็นผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงานและมีผลให้สามารถดำรงชีวิต ร่วมกันได้อย่างราบรื่น และทำให้ทุกฝ่ายได้รับความพึงพอใจในที่สุด

สมพร สุทัศน์ย์ (2554 : 3) ได้กล่าวว่า การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง การติดต่อ เกี่ยวข้องกัน ระหว่างบุคคล เพื่อก่อให้เกิดความรักใคร่ชอบพอ ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมให้บรรลุ เป้าหมาย และการดำเนินชีวิตให้มีความราบรื่น

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558 : 10 - 12) ได้ให้ความหมายของการร่วมมือกับผู้อื่นใน สถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ขอมรับใน ความรู้ความสามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น โดยมีเกณฑ์ การประเมินคือ 1) มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานใน สถานศึกษา 2) มีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน 3) มีความ พึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา 4) มีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น 5) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องไปประสานงาน 6) มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานอย่างเป็น ระบบในการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ 7) มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 8) มีความพึงพอใจในระหว่างการทำงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ 9) มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงาน ทางการศึกษา 10) จัดกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

อชรา เอิบสุขศิริ (2556 : 274 - 275) ได้กล่าวว่า การร่วมมือกับผู้อื่น หมายถึง กระบวนการ ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างบุคคลด้วยการพัฒนาตนเองให้เป็นที่รักใคร่ ชื่นชอบ เชื่อถือ ศรัทธา ขอมรับนับถือของผู้อื่นเพื่อก่อเกิดแรงจูงใจในการอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามัคคี สนับสนุน ส่งเสริมกัน สร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ครอบครัวหน่วยงานสังคม และประเทศชาติสามารถทำงาน ร่วมกันได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560 : 1342) ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชนช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และช่วย ให้เกิดความร่วมมืออันดีต่อกัน ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนด้วยวิธีการที่

เหมาะสม จึงจะสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นได้ บทบาทหน้าที่สำคัญของโรงเรียนต่อชุมชน คือ บทบาทในการให้การศึกษอบรมแก่นุเคราะห์ในชุมชน ส่วนบทบาทสำคัญของชุมชนต่อโรงเรียนคือบทบาทในการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา การให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาและบทบาทในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีแนวทางในการดำเนินการสองแนวทางคือ

1. การสร้างความสัมพันธ์ทางตรง ประกอบด้วยวิธีการหลัก 2 ประการ ได้แก่ การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน และการนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน
2. การสร้างความสัมพันธ์ทางอ้อม โดยการพัฒนาให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์อันดีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้มาเยี่ยมชม

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา หมายถึง การที่ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีและราบรื่น ทั้งกับบุคลากร ในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกทั้งจากภาคเอกชน ภาครัฐบาลอื่น ๆ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามัคคี สนับสนุน ส่งเสริมกัน สร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่ครอบครัวหน่วยงานสังคม และประเทศชาติ

ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสในการเรียนรู้

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า มีจำนวน 2 มาตรฐาน ที่กล่าวถึงสิ่งที่ครูต้องปรับเปลี่ยนสถานการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้กลายเป็นโอกาสในการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งได้แก่ มาตรฐานข้อที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานข้อที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2558 : 1 - 25) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการรวมมาตรฐานดังกล่าวเข้าด้วยกันและเรียกชื่อใหม่ว่า มาตรฐานด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ สถานการณ์ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นครูจึงควรรู้จักการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้กลายเป็นโอกาสทางการเรียนรู้ และควรใช้เป็นโอกาสในการสอนกระบวนการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนด้วย ความหมายของการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ดังนี้

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2554 : 2) ได้ให้ความหมายรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ คือ กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐาน

สาเหตุ และกลไกของการเกิดปัญหานั้นค้นคว้าความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเพื่อจะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไปโดยผู้เรียนอาจจะไม่มีความรู้เรื่องนั้น ๆ มาก่อนแต่อาจใช้ความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมหรือเคยเรียนมา

กาญจนา จันทร์ประเสริฐ (2555 : 2) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ เป็นวิธีหนึ่งในหลากหลายวิธีที่ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งเกิดจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบสรรคินิยม โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 9) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อผู้เรียน มุ่งเน้นพัฒนา ผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง โดยมีลักษณะสำคัญที่มีปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง ค้นหาข้อมูลความรู้ร่วมกัน และประเมินผลตามสภาพจริง การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์หมายถึง การนำปัญหามาจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสามารถนำกระบวนการแก้ปัญหาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2558 : 12) ได้ให้ความหมายของการสร้างโอกาสให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหา หรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์ในการประเมินคือ 1) มีการนำองค์ประกอบรอบด้านหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาช่วยในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา 2) มีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้ 3) มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น 4) มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ 5) มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ 6) มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้จริง 7) มีการนำกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยมาลงมือปฏิบัติกับผู้เรียน 8) มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ 9) จัดกิจกรรมทุกอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์

กับพัฒนาการของผู้เรียน 10) มีการจัดกิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ที่รับผิดชอบส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน

ภักทราวุธ มากมี (2561 : 7) กล่าวว่า การสร้างโอกาสในการเรียนรู้เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีมากวิธีหนึ่ง คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น ยังมีโอกาสออกไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในส่วนของผู้สอนก็ลดบทบาทของการเป็นผู้ควบคุมในชั้นเรียนลง กันผู้เรียนมีอำนาจในการจัดการควบคุมตนเอง สามารถหาความรู้ใหม่ได้ตามความประสงค์ผู้เรียนต้องทำงานเป็นกลุ่ม กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหา, การระดมสมอง, การวิเคราะห์ปัญหา, การวางแผนการศึกษาค้นคว้า, การสร้างประเด็นการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา และการสรุปผลและรายงานผล มีบทบาทให้กำลังใจผู้เรียนในการอภิปรายและเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และช่วยประสานกลุ่มขับเคลื่อนการอภิปรายและรักษาเวลา ให้กลุ่มได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ รวมถึงตรวจสอบความเข้าใจของกลุ่มและสุดท้ายคือและประเมินการแสดงออกของสมาชิกในกลุ่ม

จากแนวคิดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูรู้จักการปรับเปลี่ยนสถานการณ์ ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้กลายเป็นโอกาสในการเรียนรู้การแก้ไข ปัญหาให้แก่ผู้เรียน เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่ง ที่จะนำเอาวิกฤติต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา รวมถึงการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิภา นาคสิงห์ (2556 : 1 - 3) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 152 คน ได้มาจากการเทียบจำนวนกับตารางของงเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 12 มาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานและการทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ครูเพศชายและครูเพศหญิง มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพทั้งโดยรวมและจำแนกรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 15 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนธยา พิมพ์พันธ์ (2556 : 1) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูทั้ง 12 มาตรฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากค่าเฉลี่ย 3.68 เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า อันดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.91 และมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ เป็นอันดับสุดท้ายอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 ส่วนแนวทางการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพและพัฒนาวิชาชีพ เพื่อมาพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยดึงผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูควรศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยแล้วนำมาพัฒนาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเด็กแต่ละคน พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่างมีระบบ จัดทำแผนการสอนโดยการวิเคราะห์หลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา โดยควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและใช้สื่อเพื่อให้สื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำวัสดุในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพของผู้เรียนและควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการสอนซ่อมเสริมทัศนศึกษานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนครูควรแต่งกายสุภาพเรียบร้อยพูดจาไพเราะมีความเมตตากรุณา มีความขยัน และมีคุณธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่อเพื่อนครูและชุมชนเพื่อร่วมกัน พัฒนาสถานศึกษาและชุมชนมีนวัตกรรมที่ทันสมัย รวบรวมข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ จากสถานการณ์จริง

ปองทิพย์ เทพอารีย์ และ มารุต พัฒนาผล (2557 : 60 - 62) ได้ทำการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สำหรับครูประถมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบชุมชน

แห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษาและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์และครูกลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 12 คน จากโรงเรียน วิทยาลัย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ทำการทดลองในปี 2556 ภาคเรียนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินการสอน แบบประเมินตนเอง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ วัฒนธรรมการเรียนรู้ การคิดแบบปฏิบัติที่ดีและการพัฒนาเชิงวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ประสิทธิผลของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า สมรรถนะเชิงวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่า ก่อนการทดลองใช้รวมทั้งทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มสูงขึ้น และผลการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

อรรณพ จินะวัฒน์ และรัตนา ดวงแก้ว (2557 : 1 - 2) ได้ทำการศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการรับรู้สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา 2) เปรียบเทียบการรับรู้สภาพ และปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาแต่ละวิชาชีพจำแนกตามสังกัด และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริม กำกับและติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ผลการวิจัย สรุปได้ว่า 1) ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัด ตลอดจนผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์รับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและรายมาตรฐานในระดับน้อย ในส่วนของการรับรู้การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจากทุกสังกัด ตลอดจนผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ รับรู้อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน และรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน พบว่า ครูจากสังกัดกรุงเทพมหานครรับรู้ว่ามี การปฏิบัติตามมาตรฐาน ได้มากกว่าครูจากทุกสังกัด นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ในส่วนการรับรู้ปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดที่แตกต่างกัน พบว่าครูจากสังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาการปฏิบัติตามมาตรฐานน้อยกว่าครูจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง 3) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม กำกับ และติดตาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พบว่า ครูในแต่ละสังกัดมีความเห็นว่า หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาและคุรุสภาควรทำหน้าที่ส่งเสริมกำกับและติดตามการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพของครู ควรมีการกำหนดนโยบายและกรอบมาตรฐานวิชาชีพที่ชัดเจน เหมาะสมและปฏิบัติได้จริง การพัฒนาครูควรมีรูปแบบที่หลากหลาย ตรงกับปัญหาและความต้องการของครูการติดตามการปฏิบัติงานเน้นตามสภาพจริงแบบเชิงประจักษ์มีระบบการให้ขวัญและกำลังใจที่เหมาะสม

พิมพ์ แคล้วคลาด (2560 : 1) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพและเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา จำนวน 285 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปรมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทั้ง 12 มาตรฐาน อยู่ในระดับมาก โดยอันดับสูงสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และอันดับต่ำสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครั้งนี้จัดทำผลงานทางวิชาการอบรม กำกับ นิเทศ ติดตาม พัฒนาผู้เรียนและการจัดทำแผนการสอนมีเทคนิค วิธีการ นวัตกรรมการผลิตสื่อและการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้อำนวยการ โรงเรียน มีการติดตามครูผู้สอนเขียนรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นระยะ การเป็นผู้นำและสมาชิกที่ดีครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกันสร้างแหล่งข้อมูลข่าวสารและจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ทุกสถานการณ์

กมลชาติ อุณยศ และ ภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561 : 22 - 23) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของครู ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 320 คน โดยแบบสอบถามที่ใช้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 พบว่า

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยครูมีการปฏิบัติในมาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และมาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนครูมีการปฏิบัติในมาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เป็นอันดับสุดท้าย ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุราชการ ประสบการณ์ในการสอน และระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

กรูเทนเบอร์ (Grootenber. 2005 : 1) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาตนเอง ของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สรุปผลการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญให้ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายยอมรับ โดยการเอาใจใส่ดูแลนักเรียน และสิ่งที่ประสบผลคือ การนิเทศ การสังเกตกันและกัน ปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ การวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็งของผู้มีส่วนร่วม กระบวนการพัฒนาตนเองของผู้เชี่ยวชาญต้องแสดงกลยุทธ์และประกาศให้คนส่วนใหญ่ ดำเนินการต่อเป็นการปรับปรุงพัฒนา อันจะก่อกำเนิดความรู้และความชำนาญในวงการศึกษา และการสอนแก้ปัญหาจากข้อมูลที่ค้นพบด้วยตนเอง

โฆมิเนซ (Jimenez. 2007 : 21 - 23) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพเกิดผลกับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า รูปแบบใหม่ในการพัฒนาวิชาชีพและประสบการณ์วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษานั้น ได้มีการสัมมนา เกี่ยวกับรูปแบบ โครงสร้างของวิชาชีพ การเรียนรู้ไปถึงการพัฒนาประสบการณ์ผู้นำ ซึ่งจะต้องทำงานใหญ่ภายในเขตพื้นที่การศึกษาของโรงเรียนผู้นำทั้งหลายจะต้องออกแบบตัวอย่างการพัฒนา และการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแบบอย่างในการบริหารและนำไปสู่ความสำเร็จที่คาดหวังไว้ ซึ่งอาจกระทำได้ดังนี้ 1) ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอ โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพที่ประสบผลสำเร็จ 2) ชี้แจงการสัมมนาเกี่ยวกับความสำเร็จ ในการให้ความร่วมมือของผู้นำ 3) กระตุ้นให้ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึง ประเด็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหาร 4) ขจัดรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์ออกไป 5) รวบรวมกรณีศึกษาเกี่ยวกับโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ครู และนักเรียน

พิล (Pill. 2007 : 2 - 3) ทำการศึกษารูปแบบและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาวิชาชีพการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของครู พบว่า รูปแบบในการพัฒนาวิชาชีพครูควรจะอธิบายแบบแผนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ค้นหาข้อมูลความจริงเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพการศึกษา และพิสูจน์ให้เห็นความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการสื่อสารด้านการจัดรูปแบบการเรียนรู้ให้ชัดเจน สิ่งสำคัญเหล่านี้จะปรากฏขึ้นเมื่อเริ่มมีการพัฒนาและเป็นรูปแบบที่กระตุ้นไปสู่กระบวนการพัฒนาที่ชัดเจนและสมบูรณ์ในที่สุด

ซัลเจน (Zuljan. 2007 : 1) ศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนบทบาทหน้าที่ของครู และผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปโรงเรียน พบว่า การกำหนดการสอน และกระบวนการจัดการศึกษาของครูมีความสำคัญพอๆ การเรียนรู้ บทบาทหน้าที่ของครู และบทบาทหน้าที่ของผู้เรียน เป็นกุญแจบอกถึงการพัฒนาวิชาชีพครู ประสบการณ์และการปฏิบัติเป็นตัวกำหนดคุณภาพในการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครูให้สูงขึ้น ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาย่อม ขึ้นอยู่กับ

- 1) ความเชื่อมั่น ความเข้าใจของครูในการปฏิรูปการศึกษา
- 2) พื้นฐานทางการศึกษาของครู
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน
- 4) บทบาทครู บทบาทผู้เรียน
- 5) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
- 6) จัดหาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

จากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาวิชาชีพครู มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในตัวครูแต่ละคนตามความต้องการ ซึ่งจะทำให้ครูมีคุณภาพ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้เกิดคุณภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง และการที่ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพครูไปได้ด้วยดีนั้น ต้องได้รับการสนับสนุนและได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาเป็นระยะ การกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน ซึ่งรวมทั้งสิ้น 2,433 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607 - 610) จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 แบ่งประชากรครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยกระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ จำนวน 4 อำเภอ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบแบ่งกลุ่ม(Cluster)
- 2.2 แบ่งประชากรครูในแต่ละอำเภอ เป็นกลุ่มย่อยตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Stratified)
- 2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามอำเภอและขนาดโรงเรียน แบ่งตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานูริรัมย์เขต 1 แบ่งตามอำเภอและขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
		ครู	ครู
ขนาดเล็ก	เมืองนุริรัมย์	342	47
	บ้านด่าน	49	7
	ลำปลายมาศ	360	50
	ชำนิ	58	8
รวม		809	111
ขนาดกลาง	เมืองนุริรัมย์	754	104
	บ้านด่าน	152	21
	ลำปลายมาศ	384	53
	ชำนิ	182	25
รวม		1,472	203
ขนาดใหญ่	เมืองนุริรัมย์	100	14
	บ้านด่าน	0	-
	ลำปลายมาศ	52	7
	ชำนิ	0	-
รวม		152	21
รวมทั้งสิ้น		2,433	335

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น

แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ข้อ 3 มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครูอยู่เสมอ แลกเปลี่ยนโอกาสทางการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ ข้อ 2 มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 10 มีการพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.09$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน				
ข้อ 1 มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน	4.64	0.68	มากที่สุด	2
ข้อ 2 มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามด้านที่บกพร่องของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.60	0.71	มากที่สุด	4
ข้อ 3 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น	4.72	0.59	มากที่สุด	1
ข้อ 4 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	4.33	0.76	มาก	10
ข้อ 5 มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้นผลิตสื่อ และในการเรียนการสอน	4.45	0.68	มาก	9
ข้อ 6 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับองค์ประกอบเนื้อหาการสอน ตรงตามกิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้	4.54	0.68	มากที่สุด	6

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามตามความมุ่งหมายของงานวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำเสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจสอบความเหมาะสมแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบโดย พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) โดยใช้วิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 137) ซึ่งค่าดัชนีที่ใช้ได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

5.1 นางสาวสุมาลี กุงไรสง วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

5.2 นายเสกสรร เชิดสูงเนิน วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตลาดโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.3 นายศักดิ์ศิริ บุตรเก็ง วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาศรีนวลโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

5.4 ดร.ศรีเพ็ญ พลเดช วุฒิทางการศึกษา ศษ.ด. (การวิจัยการบริหารการศึกษา) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

5.5 นางเครือวัลย์ บุราสิทธิ์ วุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตลาดโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

ปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าตั้งแต่ 0.8 - 1.0 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูจำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คนและวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (Cronbach, 1990 : 160) โดยต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.7 จึงถือว่าใช้ได้ (จิราพร เขียวอยู่, 2557 : 2 - 4) ซึ่งจากการหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามชุดนี้ได้ผลดังนี้ ค่าถามด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเท่ากับ 0.77 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเท่ากับ 0.75 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษาเท่ากับ 0.78 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้เท่ากับ 0.79 และโดยความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพมีค่าเท่ากับ 0.77 แสดงว่า มีความเชื่อมั่นค่อนข้างสูง เนื่องจากมีค่าใกล้เคียง 1 และไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงสามารถนำผลลัพธ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้บริหารโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรครูในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะไปรับแบบสอบถามคืนที่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ
2. การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 155)

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม

1.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บูรรัมย์ เขต 1 ได้กำหนดวิธีการวิจัยในแต่ละประเด็นดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายบุคคล โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บูรรัมย์ เขต 1 ซึ่งได้มาจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำสัมภาษณ์แต่ละด้าน สำหรับประเด็นหรือข้อคำถามดังกล่าว ผู้วิจัยนำสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จากการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนา

2.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.1 กำหนดกรอบคำสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน

2.2.2 สำหรับประเด็นหรือข้อคำถาม ผู้วิจัยนำสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จากการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของประเด็นการสัมภาษณ์และสำนวน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้บริหาร โรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method)

4.2 นำข้อมูลมาเรียบเรียงในรูปของข้อความโดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping)

4.3 ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูลโดยการอธิบายความ (Explanation) และตีความหมายข้อมูลที่ได้ (Interpretation)

4.4 นำเสนอเชิงพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

SS แทน ผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

F แทน ค่าการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

* แทน ค่าระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏดังตาราง 4.2 - 4.6

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตาม
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แก่ ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงานเป็นครู และระดับการศึกษา โดยใช้ค่าร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
1.1 ขนาดเล็ก	111	33.13
1.2 ขนาดกลาง	203	60.60
1.3 ขนาดใหญ่	21	6.27
รวม	335	100.00
2. เพศ		
2.1 ชาย	96	28.66
2.2 หญิง	239	71.34
รวม	335	100.00
3. อายุ		
3.1 ต่ำกว่า 30 ปี	51	15.22
3.2 30 - 39 ปี	67	20.00
3.3 40 - 49 ปี	165	49.25
3.4 มากกว่า 50 ปี	52	15.53
รวม	335	100.00

ตาราง 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ทำงานเป็นครู		
4.1 น้อยกว่า 3 ปี	89	26.57
4.2 3 - 10 ปี	88	26.27
4.3 มากกว่า 10 ปี	158	47.16
รวม	335	100.00
5. ระดับการศึกษา		
5.1 ปริญญาตรี	271	80.90
5.2 สูงกว่าปริญญาตรี	64	19.10
รวม	335	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งหมด 335 คน เมื่อจำแนกสถานภาพได้ดังนี้

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 รองลงมาคือขนาดเล็ก จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33.13 และขนาดใหญ่ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.27

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 71.34 และเพศชายจำนวน 96 คิดเป็นร้อยละ 28.66

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.53 และ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงานเป็นครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานเป็นครูมากกว่า 10 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 47.16 รองลงมาคือน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.57 และ 3 - 10 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.27

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 80.90 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปรากฏดังตาราง 4.2 - 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการพัฒนาตนเอง	4.26	0.39	มาก	2
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.54	0.49	มากที่สุด	1
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา	3.48	0.61	ปานกลาง	4
ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้	3.59	0.45	มาก	3
รวม	3.97	0.32	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง อย่างละ
1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมาคือ
ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านการร่วมมือ
กับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมและรายข้อ

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการพัฒนาตนเอง				
ข้อ 1 มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเองให้ตรงกับสาขาวิชาในการจัดการเรียนการสอน	4.29	0.76	มาก	5
ข้อ 2 มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากฐานข้อมูลต่าง ๆ	4.32	0.74	มาก	2
ข้อ 3 มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพ ครุอยู่สม่ำเสมอ แลกเปลี่ยน โอกาสทางการเรียนรู้	4.48	0.68	มาก	1
ข้อ 4 มีการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรม ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู นอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้งในโครงการ	4.09	0.70	มาก	9
ข้อ 5 มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ	4.26	0.67	มาก	6
ข้อ 6 แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม และถูกต้องตามกาลเทศะ	4.31	0.70	มาก	3
ข้อ 7 มีการใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน	4.17	0.85	มาก	8
ข้อ 8 มีความประพฤติเรียบร้อย	4.30	0.71	มาก	4
ข้อ 9 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ต่อผู้เรียน	4.25	0.73	มาก	7
ข้อ 10. มีการพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน	4.09	0.87	มาก	10
รวมเฉลี่ย	4.26	0.39	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

ตาราง 4.4 (ต่อ)

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ข้อ 7 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอด เอง และตามคำแนะนำ	4.55	0.68	มากที่สุด	5
ข้อ 8 มีการจัดให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุง ตนเอง	4.61	0.64	มากที่สุด	3
ข้อ 9 มีการจัดข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และ เป้าหมาย ของการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มหรือ ผู้เรียนทั้งห้อง	4.53	0.69	มากที่สุด	7
ข้อ 10 มีการจัดทำรายงานผลการใช้เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง	4.46	0.79	มาก	8
รวมเฉลี่ย	4.54	0.49	มากที่สุด	

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 การมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมาคือ ข้อ 1 มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.64$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 4 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา				
ข้อ 1 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา	3.11	0.78	ปานกลาง	10
ข้อ 2 มีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน	3.29	1.20	ปานกลาง	9
ข้อ 3 มีความพึงพอใจในบทบาทของคนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา	3.81	0.51	มาก	1
ข้อ 4 มีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	3.32	0.87	ปานกลาง	8
ข้อ 5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องไปประสานงาน	3.55	0.77	มาก	5
ข้อ 6 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานอย่างเป็นระบบในการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ	3.45	0.83	ปานกลาง	6
ข้อ 7 มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้	3.43	0.90	ปานกลาง	7
ข้อ 8 มีความพึงพอใจในระหว่างการปฏิบัติงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ	3.63	0.94	มาก	3
ข้อ 9 มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงานทางการศึกษา	3.69	0.95	มาก	2
ข้อ 10 จัดกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.56	0.90	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.48	0.61	ปานกลาง	

จากตาราง 4.5 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมาคือ ข้อ 9 มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงานทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 1 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.11$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้				
ข้อ 1 มีการนำองค์ประกอบรอบด้านหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาช่วยในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา	3.60	0.95	มาก	5
ข้อ 2 มีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้	3.46	0.63	ปานกลาง	9
ข้อ 3 มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น	3.41	0.56	ปานกลาง	10
ข้อ 4 มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ	3.49	0.57	ปานกลาง	8
ข้อ 5 มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ	3.72	0.52	มาก	2
ข้อ 6 มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้จริง	3.77	0.50	มาก	1

ตาราง 4.6 (ต่อ)

สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ข้อ 7 มีการนำกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยมาลงมือปฏิบัติกับผู้เรียน	3.52	0.67	มาก	7
ข้อ 8 มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ	3.58	0.65	มาก	6
ข้อ 9 จัดกิจกรรมทุกอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน	3.66	0.58	มาก	4
ข้อ 10 มีการจัดกิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ที่รับผิดชอบส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน	3.67	0.55	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.59	0.45	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้จริง ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาคือ ข้อ 5 มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 3 มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.41$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตาม
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง 4.7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียน โดยรวม

แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	16.27	2	8.14	153.76*	0.000
ภายในกลุ่ม	17.57	332	0.05		
รวม	33.84	334			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4.7 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึง
ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.8

ตาราง 4.8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
โดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.79	3.89	4.36
ขนาดเล็ก	3.79	-	0.10*	0.57*
ขนาดกลาง	3.89		-	0.47*
ขนาดใหญ่	4.36			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.8 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในแต่ละด้าน โดยนำประเด็นหรือข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนา ซึ่งปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมากทุกข้อ
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อ 6 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานอย่างเป็นระบบในการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ข้อ 7 มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุลวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ข้อ 4 มีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ข้อ 2 มีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน และข้อ 1 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา
4. ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ ได้แก่ ข้อ 4 มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ ข้อ 2 มีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้ และข้อ 3 มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น

ประเด็นคำถามและคำตอบ มีดังต่อไปนี้

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบในการประชุมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไร

1.1 ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อมอบหมายงาน ของงานกิจกรรมในการติดต่อประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเฉพาะ และคัดเลือกบุคลากรที่ปฏิบัติงานจากความรู้ความสามารถ และความเต็มใจเป็นหลัก

1.2 ฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผู้บริหารควรจัดโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน กำหนดขอบเขตภาระงาน ให้ครูทุกคนในโรงเรียนเข้าใจบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน เช่น การวางตัว การช่วยเหลืองานของชุมชน และที่สำคัญการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

1.3 ควรให้ครูมีการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้การมีส่วนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนและชุมชน ไปพร้อม ๆ กัน

1.4 ควรให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชนตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างไร

2.1 รายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาทุกครั้งหลังจากมีการจัดกิจกรรมและโครงการ

2.2 ควรให้ครูศึกษาสภาพและบริบทของชุมชน มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา

2.3 เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่สถานศึกษา เช่น การเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนการสอนเสริมธุรกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมโดยให้ชุมชนเข้ามาชมและช่วยจัดการเรื่องอาคารสถานที่ เป็นต้น

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างไร

3.1 ควรให้ครูเข้าร่วมการประชุมเพื่อเตรียมงานก่อนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และอาสาเข้าร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ และสุดความสามารถ

3.2 ควรให้ครูทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาที่จัดขึ้น มีความรักความสามัคคี โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ทำงานเป็นทีมตามความรู้ ความสามารถและความถนัด

3.3 ควรให้ครูตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อฝึกการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น ผลการปฏิบัติงาน การวิจัยของเพื่อน ร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

4. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน อย่างไร

4.1 ควรให้ครูมีการเสนอโครงการ / กิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะแผนงานต่อผู้บังคับบัญชาก่อนการจัดโครงการกิจกรรม โดยระบุหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รายละเอียด การจัดกิจกรรม งบประมาณ และประโยชน์ที่ได้รับ

4.2 ควรให้ครูดำเนินการปฏิบัติตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

4.3 ผู้บริหารควรมีนโยบายเพื่อฝึกให้ครูเป็นผู้นำในการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนเป็นผู้นำของชุมชน หรืออาสาสมัครเป็นแกนนำให้กับชุมชน จัดกิจกรรมที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนา เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน กิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ กิจกรรมต้านภัยยาเสพติด กิจกรรมให้ความรู้ใหม่ ๆ และข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

5. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา อย่างไร

5.1 ฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกันในการทำงานในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ระดับฝ่ายบริหารต้องมีการวิเคราะห์คน วิเคราะห์งาน ใช้การบริหารจัดการอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ตามความสนใจ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบสามารถทำงานร่วมกันได้

5.2 ควรให้ครูฝึกความสามารถในการสร้างทีม ในการทำงานร่วมกัน และยอมรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมงาน เช่น รับฟังเพื่อนครูหรือให้ผู้เรียนวิจารณ์การสอนบ้าง เป็นต้น

5.3 จัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรักและความสามัคคีในองค์กร เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถร่วมงานกันได้อย่างราบรื่น เช่น กิจกรรมกีฬาของบุคลากร กิจกรรมออกค่ายทำความดี เป็นต้น

6. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ อย่างไร

6.1 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติคือ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำให้ครูเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีนโยบายให้ครูในโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติจากสถานการณ์จริง (หากไม่เกิดอันตราย) กำหนดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้วิเคราะห์แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ในการแก้ปัญหา

6.2 ควรให้ครูนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ในการพัฒนา และป้องกันปัญหาต่าง ๆ

6.3 ควรให้ครูสร้างสถานการณ์จำลอง หรือสาธิตเหตุการณ์ที่เป็นต่าง ๆ ขึ้น และให้นักเรียนบอกวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

6.4 ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาเทคนิคการสอน นวัตกรรมใหม่ ๆ ทันสมัย และวิจัยในชั้นเรียนต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาการเรียนการสอน

7. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้ อย่างไร

7.1 ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นนำไปพัฒนาผู้เรียน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้อง เช่น ชื่อ ที่อยู่อาศัย พักอยู่กับใคร ข้อมูลผู้ปกครอง เป็นต้น

7.2 ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนให้ครบทุกชั้น เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดการเรียนการสอน

7.3 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานคือ โรงเรียนต้องจัดแหล่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อส่งเสริมครูผู้สอน เช่น ห้องสมุด หนังสือสิ่งพิมพ์ ห้องอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

7.4 ควรให้ครูมีการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

7.5 ควรให้ครูมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู และรวบรวมข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ไว้เป็นข้อมูลในสถานศึกษา

7.6 สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารให้กับครู มีบริการแหล่งข้อมูลข่าวสาร เช่น การจัดหนังสือพิมพ์ทุกวัน หนังสือวารสารวิชาการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ เป็นต้น

7.7 ควรให้ครูแสวงหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ขวนขวายหาวิธีเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

7.8 สถานศึกษาควรมีแนวทางเพื่อส่งเสริมเพื่อครูประชุมเชิงปรึกษา พูดคุยกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน

7.9 สถานศึกษาควรมีเอกสาร ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ให้บริการและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

7.10 สถานศึกษาควรสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการและเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ

8. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือจะเกิดขึ้นอย่างไร

8.1 ควรให้ครูศึกษาเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้สร้างแนวทางการพัฒนางานเพื่อป้องกันปัญหา

8.2 ควรให้ครูสร้างกระบวนการการคิดและการปฏิบัติอย่างมีระบบของการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา ผลที่ได้จากการฝึกจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์ได้

8.3 ควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการ สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหาและหาหนทางในการแก้ไขปัญหา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1) ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน ได้แก่ ครูจำนวน 2,433 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายบุคคล โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม โดยได้รับคำปรึกษาจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูจำนวน 30 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งจากการหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามชุดนี้ได้ผลดังนี้ ค่าถามด้านการพัฒนาตนเองเท่ากับ 0.87 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเท่ากับ 0.80 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษาเท่ากับ 0.91 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้เท่ากับ 0.88 และโดยรวมเท่ากับ 0.86 จากค่าสัมประสิทธิ์ที่ทำการวิเคราะห์มา แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่อนข้างสูง เนื่องจากมีค่าใกล้เคียง 1 และไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงสามารถนำผลลัพท์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไปได้

2.2 แบบสัมภาษณ์

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ซึ่งได้มาจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำสัมภาษณ์แต่ละด้าน สำหรับประเด็นหรือข้อคำถามดังกล่าว ผู้วิจัยนำสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จากการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่สุด น้อย และปานกลาง มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

- 3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้บริหารโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรครูในโรงเรียน
- 3.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะไปปรับแบบสอบถามคืนที่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
- 3.3 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 4.1 การศึกษาสภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
- 4.2 การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุริรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
- 4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA หรือ F-test) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)
- 4.4 ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุริรัมย์ เขต 1 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method) เรียบเรียงในรูปของข้อความ โดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping)

และทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูลโดยการอธิบายความ (Explanation) และตีความหมาย ข้อมูลที่ได้ (Interpretation) นำเสนอเชิงพรรณนาความโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานต่ำที่สุดคือ ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครู อยู่สม่ำเสมอ แลกเปลี่ยน โอกาสทางการเรียนรู้ รองลงมาคือ ข้อ 2 มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 10 มีการพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 การมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น รองลงมาคือ ข้อ 1 มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 4 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน

1.3 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 3 มีความพึงพอใจในบทบาทของคนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา รองลงมาคือ ข้อ 9 มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับ

ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงานทางการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 1 มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา

1.4 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้จริง รองลงมาคือ ข้อ 5 มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 3 มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคือจะเกิดขึ้น

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยเป็นการนำเสนอ 2 ด้าน ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่

3.1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 5 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ ได้แก่

3.1.1 แนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบในการประชุมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อมอบหมายงาน ของงานกิจกรรมในการติดต่อประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเฉพาะ และคัดเลือกบุคลากรที่ปฏิบัติงานจากความรู้ ความสามารถ และความเต็มใจเป็นหลัก ในส่วนฝ่ายบริหาร ควรกำหนดนโยบายให้ครูร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผู้บริหารควรจัดโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน กำหนดขอบเขตภาระงาน ให้ครูทุกคนในโรงเรียนเข้าใจบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน เช่น การวางตัว การช่วยเหลืองานของชุมชน และที่สำคัญการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนต้องทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบควรให้ครูมีการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้การมี

ส่วนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนและชุมชนไปพร้อม ๆ กัน และควรให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชนตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ

3.1.2 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ควรให้ครูศึกษาสภาพและบริบทของชุมชน มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่สถานศึกษา เช่น การเข้ามาเป็นวิทยากรในการเรียนการสอน เศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมโดยให้ชุมชนเข้ามาชมและช่วยจัดการเรื่องอาคารสถานที่ เป็นต้น

3.1.3 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ควรให้ครูเข้าร่วมการประชุมเพื่อเตรียมงานก่อนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และอาสาเข้าร่วมจัดกิจกรรมด้วยความเต็มใจ และเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาที่จัดขึ้น มีความรัก ความสามัคคี โดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ทำงานเป็นทีมตามความรู้ ความสามารถและความถนัด และควรให้ครูตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อฝึกการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น ผลการปฏิบัติงาน การวิจัยของเพื่อน ร่วมงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

3.1.4 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน ควรให้ครูมีการเสนอโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะแผนงานต่อผู้บังคับบัญชาก่อนการจัดโครงการกิจกรรม โดยระบุหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย รายละเอียดการจัดกิจกรรม งบประมาณ และประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนผู้บริหารควรมีนโยบายเพื่อฝึกให้ครูเป็นผู้นำในการเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนเป็นผู้นำของชุมชน หรืออาสาสมัคร เป็นแกนนำให้กับชุมชน จัดกิจกรรมที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนา เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน กิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ กิจกรรมด้านรักษาเสพติด กิจกรรมให้ความรู้ใหม่ ๆ และข้อมูลต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

3.1.5 แนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา ควรให้ครูฝึกความสามารถในการสร้างทีม ในการทำงานร่วมกัน และยอมรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมงาน เช่น รับฟังเพื่อนครูหรือให้ผู้เรียนวิจารณ์การสอนบ้าง เป็นต้น และจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรักและความสามัคคีในองค์กร เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถร่วมงานกันได้อย่างราบรื่น เช่น กิจกรรมกีฬาของบุคลากร กิจกรรมออกค่ายทำความดี เป็นต้น ในส่วนฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกันในการทำงานใน

สถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ระดับฝ่ายบริหารต้องมีการวิเคราะห์คน วิเคราะห์งาน ใช้การบริหารจัดการอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานตามความถนัด ตามความสนใจ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบสามารถทำงานรวมกันได้

3.2 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยนำประเด็นดังกล่าวมาเป็นคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ ได้แก่

3.2.1 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ ควรให้ครูนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ในการพัฒนา และป้องกันปัญหาต่าง ๆ โดยสร้างสถานการณ์จำลอง หรือสาธิตเหตุการณ์ที่เป็นต่าง ๆ ขึ้น และให้นักเรียนบอกวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาเทคนิคการสอน นวัตกรรมใหม่ ๆ ทันสมัย และวิจัยในชั้นเรียนต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติคือ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำให้ครูเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีนโยบายให้ครูในโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติจากสถานการณ์จริง (หากไม่เกิดอันตราย) กำหนดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ในการแก้ปัญหา

3.2.2 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้ ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคนเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นนำไปพัฒนาผู้เรียน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้อง เช่น ชื่อ ที่อยู่อาศัย พักอยู่กับใคร ข้อมูลผู้ปกครอง เป็นต้น มีการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนให้ครบทุกชั้น เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดการเรียนการสอน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานคือ โรงเรียนต้องจัดแหล่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อส่งเสริมครูผู้สอน เช่น ห้องสมุด หนังสือสิ่งพิมพ์ ห้องอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู และรวบรวมข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ไว้เป็นข้อมูลในสถานศึกษา

3.2.3 แนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น ควรให้ครูศึกษาเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อีก เพื่อให้

นักเรียนได้สร้างแนวทางการพัฒนางานเพื่อป้องกันปัญหา และสร้างกระบวนการการคิดและการปฏิบัติอย่างมีระบบของการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา ผลที่ได้จากการฝึกจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์ได้ ตลอดจนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการ สร้างสถานการณ์ ให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหาและหาหนทางในการแก้ไขปัญหา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นน่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการพัฒนาตนเอง มีการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูและผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก ซึ่งมีการจัดการศึกษาตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุขและทำให้โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางของการศึกษาและการพัฒนาของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาทิติ มามู๋ (2554 : 22) ที่ทำการศึกษากการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่าย โรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงและด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านการพัฒนาตนเองของครูและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งมีการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นกล่าวคือ มีความรู้ทางวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีความสุขในการเรียน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญ

การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไปในอนาคต สิ่งหนึ่งที่จะต้องเกิดขึ้นก็คือการประเมินคุณภาพของครูซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสถานศึกษาและประเทศชาติ ดังนั้นการส่งเสริมให้ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ จึงถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและบุคลากรครูในโรงเรียนที่จะต้องรักการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นครูมืออาชีพ โดยการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพการปฏิบัติงานของครูคือ ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีการพัฒนาทักษะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ขวนขวายหาความรู้ใหม่ ๆ มีเจตคติที่ดีและมีพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์ เพราะสิ่งสำคัญดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 1 มี 2 ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา มีการปฏิบัติน้อยที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจุบันครูมีภาระงานมากเกินไป นอกจากงานการสอนแล้วยังต้องทำงานธุรการของสถานศึกษา นอกจากนั้นบุคลากรทางการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงใหม่จากบุคลากรที่มีประสบการณ์การสอนมาก มาเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอนน้อย หรือบางครั้งไม่มีประสบการณ์การสอนเลย บุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ แต่ยังคงขาดประสบการณ์และบางครั้งบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่เข้ามาบางคนไม่มีวุฒิทางการศึกษา ไม่รู้จักกลวิธีในการสอน ไม่มีประสบการณ์ในการถ่ายทอด และไม่สามารถสร้างโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้ ตลอดจนไม่สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ทั้งในสถานศึกษาเองและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชุลี อุดรทกิจ (2559 : 280) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย โดยพบว่า การปฏิบัติงานของครูด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน และการมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการแก้ปัญหาของชุมชน เนื่องจากครูมีภาระงานมากเกินไป กล่าวคือนอกจากงานการสอนแล้วยังต้องมีการทำงานอื่น ๆ ของโรงเรียนหรือมีชั่วโมงสอนมากเกินไปจนไม่สามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนได้ นอกจากนี้ครูยังไม่สามารถสร้างโอกาสการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียนเนื่องจากขาดทั้งงบประมาณ กำลังคน และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของครูในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาครูมีงานล้นมือ กล่าวคือ มีภาระการสอนที่มากเกินไปหรือมีภาระงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนของตนเอง จนทำให้ครูไม่สามารถร่วมมือกับทั้งบุคลากรในโรงเรียนเดียวกันหรือกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนไม่สามารถสร้างโอกาสเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ

ได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ครูมีภาระงานน้อยลง และมีการเพิ่มงบประมาณให้ครูสามารถร่วมมือกันทั้งกับบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนในการสร้างกิจกรรมที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งทางวิชาการและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถสร้างโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งในด้านนวัตกรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาทั้งกับผู้เรียนและครูในอนาคตต่อไป

2. จากผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพแตกต่างกัน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพสูงที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีการแบ่งหน้าที่ภาระงานต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบแบบแผน มีสภาพการปฏิบัติงานเป็นระบบเป็นระเบียบ การปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน ตลอดจนมีวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและจำนวนมากซึ่งแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีบุคลากรไม่เพียงพอ มีจำนวนครูไม่ครบชั้น บุคลากรต้องรับผิดชอบงานในหลายหน้าที่ จึงเป็นสาเหตุทำให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา สายประเสริฐ (2552 : ก) ที่ทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 โดยพบว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่างกัน โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การที่ครูจะสามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพได้นั้น จะต้องมีการมีภาระงานที่เป็นระบบระเบียบ มีงบประมาณ และบุคลากรมากพอ ซึ่งจะทำให้ครูไม่มีภาระมากเกินไป อันจะส่งผลให้ครูได้มีเวลาในการพัฒนาตนเอง และสามารถให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนสร้างโอกาสในการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพอย่างแท้จริง

3. แนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูฝ่ายวิชาการ และครูฝ่ายบุคคล พบว่า

3.1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา ฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายให้ให้ครูมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชน มีการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้การมีส่วนร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียน และ

ชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560 : 1342) ที่ทำการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนโดยแนวทางในการดำเนินการ ได้แก่ การนำ โรงเรียนออกสู่ชุมชน การนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน และการพัฒนาให้บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์อันดี สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบุคลากรในโรงเรียนต้องร่วมมือกันในการวางแผน พัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงามเป็นที่ประทับใจ แก่ผู้มาเยี่ยมชม เป็นต้น ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะมี ประสิทธิภาพและสำเร็จตามเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนจากทั้ง บุคลากรในโรงเรียนด้วยกันเองและกับชุมชน การจัดการศึกษาของโรงเรียนจะต้องมีการวางแผน กำหนดแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนโรงเรียนยังได้ใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนอย่างมากมาใช้ในการจัดการศึกษา

3.2 ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ควรให้ครูจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ศึกษา เทคนิคการสอนนวัตกรรมใหม่ ๆ ทักษะสมัยและวิจัยในชั้นเรียนต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุน ส่งเสริมให้มีบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี สังข์ศรี (2553 : 193 - 199) ที่ทำการศึกษา รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทาง การศึกษา โดยพบว่า การสร้างโอกาสในการเรียนรู้ควรมีการจัดการศึกษาให้มีความยืดหยุ่นและ สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยครูเองจะต้องมีการสอนที่ทันสมัยและสามารถ บูรณาการสอนให้เข้ากับการสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันได้ ตลอดจนสามารถแนะนำแนวทาง การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การสร้างโอกาส ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ซึ่งจะ ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนที่ยืดหยุ่นและผู้เรียนสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของ สถานศึกษา ในประเด็นการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานใน สถานศึกษา มีการปฏิบัติดีที่สุดในวิจัยจึงขอเสนอแนวทางในปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

1.1.1 ในระดับนโยบาย ควรกำหนดนโยบายให้ครูในโรงเรียนร่วมมือกันในการ ทำงานในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ระดับฝ่ายบริหาร ต้องมีการวิเคราะห์คน วิเคราะห์งาน ใช้การบริหารจัดการอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานตาม

ความถนัด ตามความสนใจ ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบสามารถทำงานร่วมกันได้

1.1.2 ในระดับปฏิบัติการ ควรให้ครูฝึกความสามารถในการสร้างทีม ในการทำงานร่วมกัน และยอมรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมงาน เช่น รับฟังเพื่อนครูหรือให้ผู้เรียนวิจารณ์การสอนบ้าง เป็นต้น และจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความรักและความสามัคคีในองค์กร เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถร่วมงานกันได้อย่างราบรื่น เช่น กิจกรรมกีฬาของบุคลากร กิจกรรมออกค่ายทำความดี เป็นต้น

1.2 จากการศึกษา พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการพัฒนาตนเอง ในประเด็นครูมีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครูอยู่เสมอ และแลกเปลี่ยนโอกาสทางการเรียนรู้ มีการปฏิบัติมากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางพัฒนาและต่อยอด ดังนี้

1.2.1 ในระดับนโยบาย ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ถึงความสามารถ และความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูแต่ละคน เพื่อที่จะได้ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ตามความสามารถและความต้องการของตนเองได้อย่างถูกต้อง และมีนโยบายในการพัฒนาครูที่ชัดเจน เช่น ในหนึ่งปีการศึกษาครูจะต้องเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างน้อย 1 การอบรม เป็นต้น

1.2.2 ในระดับปฏิบัติการ ควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม ทางวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการเดินทาง ค่าอาหาร และค่าที่พักในการเข้าประชุมเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู และมีการส่งรายงานผลการประชุม อบรม และประเมินความรู้ตนเองหลังจากเข้ารับการประชุม อบรมเพื่อพัฒนาตนเองแล้วทุกครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัจจัยด้านนโยบายของผู้บริหาร เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กมลชาติ อุ๋นยศ และภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. (2561, มกราคม - เมษายน). การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 14(1) : 161 - 175.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). ระเบียบการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : อรัญสาริน
- _____. (2559). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2555, มกราคม - เมษายน). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์. 23(3) : 162 - 173.
- จิราพร เขียวอยู่. (2557). วิธีสถิติสำหรับการวัดด้านสุขภาพ. ขอนแก่น : ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จีราวุฒ ก๊กใหญ่. (2561). คุณธรรมและจรรยาบรรณของครู. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2561, จาก <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/khunthrrm-laea-crrya-brm>
- ชญารณ์ กุลนิตี. (2553). สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560, พฤษภาคม - สิงหาคม). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน. วารสารศิลปกร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 10(2) : 1342 - 1354.
- ชูชัย สมิทธิไกร. (2554). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- ทวีศักดิ์ ธรรมมา. (2559). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ลาดพร้าว.
- ธีรยุทธ พึ่งเกียรติ. (2552). คู่มือครูยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สุทรไพศาล.
- นฤมล บุตาคม. (2541). แนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ : การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สาระ การศึกษาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- นิภา นาคสิงห์. (2556). การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย พัฒนาคณาภพการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). ราชบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ ศรีแสนปาง. (2553). ลักษณะของครูดีตามคำสอนในพุทธศาสนา. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/377964>
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และ มารุต พัฒนาผล. (2557,กรกาคม - ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 6(2) : 284 - 296.
- พินันท์ คงคาเพชร. (2552). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : แคนเน็กซ์.
- พิมพ์ร แคล้วคลาด. (2560, มีนาคม). แนวทางการพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง. วารสารการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติและนานาชาติ. 1(8) : 1712 - 1723.
- พลสุข สังข์รุ่ง. (2550). มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร. กรุงเทพฯ : บีเคอินเตอร์ ปรีนท์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). การศึกษาไทย 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.dpu.ac.th/ces/upload/content/files/%E0%B8%A8>
- ภัทราวดี มากมี. (2554, มกราคม - มิถุนายน). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. วารสารวิทยาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย. 5(1) : 7 - 14.
- ภาคภูมิ ภูมาก. (2555). ขอบข่ายบริหารงาน 4 ด้าน. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/379314>
- ภาคิน ลุนลี. (2556). แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/206824>
- ภาวิดา ธาราศรีวิสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (2552). หลักและทฤษฎีบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูริวัฒน์ สมสุข. (2561). การบริหารและการจัดการสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/jatupatschool/ed461-kar-brihar-kar-suksa/kar-brihar-laea-kar-cadkar-suksa>

- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. คุชฎีนิพนธ์ ปรด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2559). ความหมายสื่อการเรียนการสอน. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2561, จาก <https://mataveeblog.wordpress.com/2016/02/15/>
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2554). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2561, จาก <https://www.wu.ac.th/en/news/12545>
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2559). แนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะ. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2561, จาก <http://lamchanasuwanch.blogspot.com/2013/06/>
- เรืองวิทย์ ลิมปนาท. (2558). แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและความเป็นครู. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2561, จาก <https://sites.google.com/site/krutubtib/khru/hnathi-laea-khwam-rab-phid-chxb-khxng>
- วาทีณี มามู๋. (2558). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภาดา สายประเสริฐ. (2552). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิลิต ตั้งจิตสมคิด. (2554). ความสำคัญของการเป็นครู. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สนชยา พิมพ์พันธ์. (2556). การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (2554). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2555). พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารจัดการในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2560). ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2561, จาก http://brm1.go.th/?page_id=333.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2559). **ครูในยุคใหม่**. กรุงเทพฯ : รวมการพิมพ์ทวี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2560). **ผลการประเมินภายนอก**.
สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2561, จาก <http://www.onesqa.or.th/th/contentdownload/944/>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). **การกำหนดแนวทางในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู**.
กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ปัญหาครูไทยในปัจจุบัน**. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2561,
จาก <http://ghj.co.th/b1?5=mm>
- สิริพร ทิพย์คง. (2560). **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทัศน์ ใจจิ่งหรีด. (2555). **ความหมายของคำว่าครู**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2561, จาก
<https://www.gotoknow.org/posts/151753>
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2553). **ปรัชญาการศึกษาสำหรับผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุภัค ยมพุก. (2558, พฤษภาคม - สิงหาคม). **การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการ
ปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 8(2) :**
1478.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2553). **รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา**.
กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). **กลยุทธ์การสอนวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อรรณพ จีนะวัฒน์ และรัตนา ดวงแก้ว. (2557). **การศึกษาสภาพการปฏิบัติตามมาตรฐานการ
ปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา. รายงาน
การวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.**
- อัจฉรา คงประเสริฐ. (2560). **ลักษณะครูที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ**. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน
2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/521315>
- อัชรา เอิบสุขสิริ. (2556). **จิตวิทยาสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชุลี อัครกิจ. (2559). **สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วารสารบริหารการศึกษามหา
บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 16(1) : 280 - 292.**
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- Calderon, L. A. (1989). Characteristics of Excellent Teacher as Perceived by Students, Teachers and Administrators in the Los Angeles Community College District. [Abstract]. Doctoral Dissertation, University of Southern California. In **Dissertation Abstracts International**. 49(9) : 2512.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. 5th ed. New York : Harper Collins.
- Doherty, A. (1998). The Internet : Desternet to Become a Passive Surfing Technology. **Educational Technology**. 38(5) : 61 - 63.
- Grootenber, P. (2005). **Self-Directed Teacher Professional Development**. Retrieved 18 June 2018, from <http://www.edu.au/99601>
- Jimenez, M. (2007). **Developing Effective Principals through Collaborative Inquiry**. Retrieved 19 June 2018, from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607 - 610.
- Likert, R. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. York : Wiley & Son.
- Pill, A. (2007). **Models of Professional Development in the Education and Practice of New Teachers in Higher Education**. Retrieved 19 June 2018, from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal>
- Roamas, R. L. (1987). Accreditation in Teacher Education: A History of the Development of Standards Utilized by the National Council for Accreditation of Teacher Education. [Abstract]. Doctoral Dissertation, University of Southern California. In **Dissertation Abstracts International**. 47(11) : 3998.
- Thomas, C. & Wendy, F. (2007). Seven Strategies that Encourage Neural Branching. **Educational Leadership**. 1(54) : 33 - 36.
- Thomas, W. R. & Penny, W. L. (1987). "How to Develop a Teacher Rating Instrument". **Journal of Higher Education**. 2(3) : 110 - 118.
- Zuljan, M. V. (2007). **Students' Conceptions of Knowledge, the Role of the Teacher and Learner as Important Factors in a Didactic School Reform**. Slovenia : University of Ljubljana.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
- หนังสือขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**เรื่อง****สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1**

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

จึงขอความกรุณาและความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด และตอบทุกข้อคำถามเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นความลับและใช้เพื่อการประกอบการศึกษาวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อผู้ตอบและหน่วยงานที่สังกัดอยู่

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ปรเมศว์ นิ่มมา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

☐ 1) ขนาดเล็ก	☐ 2) ขนาดกลาง
☐ 3) ขนาดใหญ่	
2. เพศ

☐ 1) ชาย	☐ 2) หญิง
---------------------------------	----------------------------------
3. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 30 ปี	☐ 2) 30 - 39 ปี
☐ 3) 40 - 49 ปี	☐ 4) มากกว่า 50 ปี
4. ประสบการณ์ทำงานเป็นครู

☐ 1) น้อยกว่า 3 ปี	☐ 2) 3 - 10 ปี
☐ 3) มากกว่า 10 ปี	
5. ระดับการศึกษา

☐ 1) ปริญญาตรี	☐ 2) สูงกว่าปริญญาตรี
---------------------------------------	--

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

โดยในแต่ละช่องของรายการคำถามมีตัวเลขที่แสดงถึงระดับความคิดเห็น ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	คุณลักษณะ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ			✓		

จากตารางตัวอย่างดังกล่าว การตอบคำถามข้อ 0 หมายความว่า บุคลากรครูมีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาตนเอง						
1	มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อนวัตกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเองให้ตรงกับสาขาวิชาในการจัดการเรียนการสอน					
2	มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากฐานข้อมูลต่าง ๆ					
3	มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครูอยู่เสมอ แลกเปลี่ยนโอกาสทางการเรียนรู้					
4	มีการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรม ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้งในโครงการ					
5	มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ					
6	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม และถูกต้องตามกาลเทศะ					
7	มีการใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน					
8	มีความประพฤติเรียบร้อย					
9	มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ต่อผู้เรียน					
10	มีการพัฒนานุคลิกภาพตนเองให้เหมาะสมในการปฏิบัติงาน					
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
1	มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน					
2	มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามด้านที่บกพร่องของผู้เรียนอย่างเหมาะสม					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น					
4	มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน					
5	มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตภัณฑ์ และในการเรียนการสอน					
6	จัดทำสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับองค์ประกอบเนื้อหาการสอน ตรงตามกิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้					
7	จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดเอง และตามคำแนะนำ					
8	มีการจัดให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง					
9	มีการจัดข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มหรือ ผู้เรียนทั้งห้อง					
10	มีการจัดทำรายงานผลการใช้เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง					
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา						
1	มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา					
2	มีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน					
3	มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา					
4	มีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
5	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องไปประสานงาน					
6	มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานอย่างเป็นระบบในการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ					
7	มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้					
8	มีความพึงพอใจในระหว่างการปฏิบัติงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ					
9	มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงานทางการศึกษา					
10	จัดกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้						
1	มีการนำองค์ประกอบรอบด้านหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาช่วยในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา					
2	มีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้					
3	มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น					
4	มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ					
5	มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ					
6	มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้จริง					
7	มีการนำกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยมาลงมือปฏิบัติกับผู้เรียน					

ข้อที่	คุณลักษณะ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ					
9	จัดกิจกรรมทุกอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน					
10	มีการจัดกิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน					

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพและแนวทางการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นุรีรัมย์ เขต 1

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (นาย / นาง / นางสาว).....
 สถานที่ทำงาน.....
 ตำแหน่ง.....
 ระดับการศึกษา..... ประสบการณ์ในการทำงาน.....
 สถานที่ในการสัมภาษณ์.....
 วันที่สัมภาษณ์.....
 เวลาเริ่มสัมภาษณ์..... เวลาเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ตรงตามความ
เป็นจริงเพื่อประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ปรเมศว์ นิมมา

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและแบ่งหน้าที่อย่างเป็นระบบในการประชุมกับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน อย่างไร

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ อย่างไร

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

.....

8. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดขึ้น อย่างไร

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครินทร์สวรรค์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

คุณภาพของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. นางสาวสุมาลี กุงไรสง
วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล
2. นายเสกสรร เชิดสูงเนิน
วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตลาดโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
3. นายศักดิ์ศิริ บุตรเก็ง
วุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาศรีนวลโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
4. ดร. ศรีเพ็ญ พลเดช
วุฒิทางการศึกษา ศษ.ค. (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
5. นางเครือวัลย์ บุราสิทธิ์
วุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. (ภาษาไทย)
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตลาดโพธิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม

ข้อที่	คุณลักษณะ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
ด้านการพัฒนาตนเอง								
1	มีการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเอง ให้ตรงกับสาขาวิชาในการจัด การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2	มีการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย ตรงกับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจาก ฐานข้อมูลต่างๆ	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
3	มีการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครูอยู่เสมอ แลกเปลี่ยนโอกาสทางการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4	มีการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรม ส่งเสริมการพัฒนา วิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทาง ราชการจัดตั้งในโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
5	มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
6	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม และถูกต้องตามกาลเทศะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
7	มีการใช้วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนโยน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8	มีความประพฤติเรียบร้อย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9	มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
10	มีการพัฒนาบุคลิกภาพตนเองให้ เหมาะสมในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	คุณลักษณะ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน								
1	มีการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้เนื้อหาวิชาการเป็นหลัก และมีการสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
2	มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนตามด้านที่บกพร่องของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
3	มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4	มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษาในด้านของอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
5	มีการจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตสื่อ และในการเรียนการสอน	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
6	จัดทำสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับองค์ประกอบเนื้อหาการสอน ตรงตามกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	คุณลักษณะ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน								
7	จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดเอง และตามคำแนะนำ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8	มีการจัดให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
9	มีการจัดข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมาย ของการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นกลุ่มหรือผู้เรียนทั้งห้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
10	มีการจัดทำรายงานผลการใช้เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา								
1	มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับเพื่อนร่วมงานในสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
2	มีการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
3	มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย โดยมีความร่วมมือจากผู้อื่นในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
4	มีความเต็มใจรับผลกระทบจากการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	คุณลักษณะ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา								
5	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องไปประสานงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
6	มีการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานอย่างเป็นระบบในการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
7	มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อชุมชนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8	มีความพึงพอใจในระหว่างการปฏิบัติงานชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ	+1	+1	+1	0	+1	0.8	ใช้ได้
9	มีการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องประสานงานทางการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
10	จัดกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้								
1	มีการนำองค์ประกอบรอบด้านหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาช่วยในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2	มีการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมมาหาแนวทางและสรุปผลโอกาสทางการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	คุณลักษณะ	ผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
ด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้								
3	มีการใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4	มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนทั้งระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5	มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหาที่เลือกทางเดียวไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
6	มีการจัดกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
7	มีการนำกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยมาลงมือปฏิบัติกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9	จัดกิจกรรมทุกอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
10	มีการจัดกิจกรรมและงานต่างๆ ในหน้าที่ที่รับผิดชอบส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 40 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.77	40

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 10 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.77	10

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 10 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.75	10

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในงานของสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.78	10

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามด้านการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.79	10

ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ จำนวน 40 ข้อคำถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS-SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	149.07	81.51	0.21	0.76
VAR00002	148.83	79.59	0.33	0.76
VAR00003	148.57	85.56	-0.09	0.77
VAR00004	148.83	85.73	-0.10	0.78
VAR00005	148.77	79.43	0.38	0.76
VAR00006	148.73	85.44	-0.08	0.77
VAR00007	148.90	81.82	0.16	0.77
VAR00008	148.83	82.63	0.14	0.77
VAR00009	148.83	82.14	0.15	0.77
VAR00010	148.83	83.80	0.03	0.77
VAR00011	148.33	82.09	0.17	0.76
VAR00012	148.53	80.33	0.27	0.76
VAR00013	148.13	81.50	0.34	0.76
VAR00014	148.57	78.46	0.43	0.75
VAR00015	148.53	81.98	0.18	0.76
VAR00016	148.53	81.98	0.18	0.76
VAR00017	148.50	82.26	0.11	0.77
VAR00018	148.43	81.36	0.25	0.76
VAR00019	148.37	81.55	0.26	0.76
VAR00020	148.67	82.44	0.11	0.77
VAR00021	149.87	77.43	0.37	0.75

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00022	149.77	83.70	0.05	0.77
VAR00023	149.07	83.31	0.16	0.76
VAR00024	149.77	81.43	0.24	0.76
VAR00025	149.60	79.83	0.39	0.76
VAR00026	149.53	78.33	0.51	0.75
VAR00027	149.60	77.21	0.37	0.75
VAR00028	149.47	74.33	0.49	0.75
VAR00029	149.47	74.33	0.49	0.75
VAR00030	149.37	76.17	0.50	0.75
VAR00031	149.70	80.42	0.28	0.76
VAR00032	149.67	82.37	0.29	0.76
VAR00033	149.67	82.37	0.29	0.76
VAR00034	149.57	80.60	0.47	0.76
VAR00035	149.30	82.36	0.25	0.76
VAR00036	149.13	81.64	0.39	0.76
VAR00037	149.47	80.74	0.30	0.76
VAR00038	149.50	82.19	0.20	0.76
VAR00039	149.43	82.53	0.22	0.76
VAR00040	149.37	83.00	0.17	0.76

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายปรเมศวร์ นิ่มมา
วัน เดือน ปี เกิด	30 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	99 หมู่ 6 บ้านจำป่าดงเหนือ ตำบลกุดเรือคำ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร 47120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านกุดเรือคำ ตำบลกุดเรือคำ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2545 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2548 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2552 สถาบันการบิณฑลเรือน กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร พ.ศ. 2562 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์